

IN PATERNALSKA ZASTAVA

Avellaneda jo že ima! Sedaj pa le na noge. Saj je tudi v Buenos Airesu vernih ljudi, ki niso pljuniti na to kar je bilo sveto našim starišem. Če je nekaj takih, ki imajo podobne navade kakor pes, ki laja, ne da bi vedel zakaj in laja le zato, ker drugega ne zna... zato se pač ni treba oplasiti dobrim, temveč je treba še bolj odločno iti naprej svojo pravo pot. Zato prosim, da se zavzamete dobri rojaki in storite, da bo kmalu skupaj za dostojno zastavo.

Pooblaščen za nabiranje so: Cotič Katarina, Marija Grežer, Stanko Troha, Pepca Furlan, Vida Kjuder, Bojan Čebren, Marija Ravbar, Hilda Živec. Lahko pošljete tudi na naslov g. Hladnika, Pasco 431 ali izročite osebno in tudi pri sestrah na Paternalu na upravi Duhovnega Življenja.

La peregrinación al Santuario de la Medalla Milagrosa se realizará el día

22 DE NOVIEMBRE

con la misa a las 10 horas y la bendición y sermón a las 17 horas.

Invitamos a nuestros amigos, vengan apoyar nuestras súplicas para la paz.

Shod v novem svetišču Medalla Milagrosa se bo vršil 22. NOVEMBRA s sveto mašo ob 10 uri in blagoslovom ob 17 uri.

Ne vrši se torej tam naš shod 25. oktobra. Tudi v Novo Pompejo ne gremo ta dan, marveč šele v decembru.

NOVA ZASTAVA NA AVELLANEDI

Taka je stopila v nedeljo 11. oktobra pred nas na Avellanedi. Kar zaiskrele so oči in srce je začutilo nekaj toplega ob pogledu na mili obraz, na to ponosno zastavo, vidno znamenje plemenite volje naših dobrih rojakov iz one strani Mure, pa tudi iz te strani, kajti tudi drugi so nekaj prispevali in še bodo, da se pokrije, kar še nedostaja.

Ustavil se je voz. Izstopila sva z župnikom sv. Roze dr. Rodolfo Carboni, ki je ljubeznjivo prevzel nalogo, da opravi blagoslovni obred naše zastave. Pristopil je že tudi dr. Kisilak. Pred nas je stopila Frumenova Micika s šopkom cvetja in prijetnim pozdravom prijaznemu župniku, mojemu predstojniku in prijatelju Slovencev.

Emici Šerugova in Zavčeva sta v spremstvu Krajcerjeve Maričike in Ritoperjeve Emice ter še drugih belih deklic ponesle zastavo pred oltar. Vse oči so sledile tej beli procesiji... Pevci pa so zapeli Mariji v pozdrav prelepo pesem "Marija skoz življenje voditi srečno znaš...".

EL ESTANDARTE ESLOVENO

con la imagen de María Auxiliadora de Brezje (Luján esloveno) fué bendecido el 11 de Octubre.

La colectividad agradece públicamente a la casa Luis Barra, sentería pontificia, por el trabajo hermosísimo, soberbio, que además de inspirarnos más devoción y confianza en Nuestra Señora protectora eslovena, nos da la gran satisfacción de representarla con un símbolo tan magnífico.

El día 22 de Noviembre, en la peregrinación al Santuario de la Medalla Milagrosa podrán ver el estandarte todos los interesados.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

je mesečnik.

Uredništvo:

P a s c o 4 3 1

Urednik: Hladnik Janez.

Telefón 48-3361 (48-0095)

Klički od 11—13 ure in po 8 uri zvečer.
sredah in petkih ni doma.

Uprava:

P a z S o l d á n 4 9 2 4

Telefon 59-6413

Registro de Prop. Intelectual 81190

CERKVENI VESTNIK

25. OKT.: Maša na Avellanedi.

Molitve na Paternalu in shod
Bratovščine.

1. NOV.: Maša na Paternalu za
Ivana Turk.

Pri sv. Rozi za Lojze Lozar.

Molitve na čakariti v jugoslo-
vanski grobnici ob 17 uri.

8. NOV.: Maša na Avellanedi za
Ano Žido.

Pri sv. Rozi za Mohor Tinta.

15. NOV.: Maša na Paternalu za
rajne Lavrenčič. Zapoje žalni zbor.

Pri sv. Rozi za Ivan Mervič.

Molitve na Avellanedi.

22. NOV.: Shod v baziliki Meda-
lla Milagrosa, Curapaligüe 1200 ob

10 uri za rajne Koradin.
Molitve v Medalla Milagrosa ob
16.30.

29. NOV.: Maša za Andrej Ban-
delj na Paternalu.

Molitve na Paternalu.

POROČENA sta bila pri sv. Rozi Groz-
dana Rebek in Franc Cigoj, oba iz Črnič.
KRŠČENA je bila v Villi Ballester An-
gela Antonija Plahuta.

SHOD, NAPOVEDAN ZA 26. OKT. V
NOVI POMPEJI se ne vrši.

V MEDALLO MILAGROSO bomo šli
22. nov. in bo tam sveta maša ob 10 uri.
Popoldne bo molitev s petimi litanijami
ob 16.30 uri. Pridite vsi na to novo božjo
pot, da bomo skupno prosili za mir do-
movini in za naše lastne potrebe.

NA GROBEH NA ČAKARITI OB 17 URI 1. NOVEMBRA

1. nov. se vselej zberemo v jugoslo-
vanski grobnici, da zmolimo za naše raj-
ne. Žalni zbor bo povečal pobožnost na-
ših src in našo molitev z lepo pesmijo.

DEKLIŠKI SESTANEK

Prvi sestanek naših mladenk se je
prav lepo vršil 4. oktobra. Naslednji se-
stanek sebo vršil 1. nov. ob 15 uri na
Paternalu v prostorih slovenske šole.

BLAGOSLOV AVEŽANEDSKE ZASTAVE

je bila prelepa slovesnost, na kateri se je
dopoldne in popoldne zbralo toliko nara-
da, kakor še menda nikoli naših ljudi na
Avellanedi. Kdor zastave še ni videl, bo
imel priliko 2. nov. pri shodu v bazi-
liki čudodelne Svetinje v mestu v Parque
Chacabuco (Curapaligüe 1200).

V NOVO POMPEJO
bomo pohiteli šele v decembru.

ZA ZASTAVO NA AVELLANEDI

so še prispevali: Lopert L. 5.—, Andrej-
jek M. 5.—, Puhan T. 2.—, Bedek M.
2.—. Tako da je dala celotna zbirka
332,20 \$. Pri ofru je bilo nabrano 117,80 \$,
tako da je že pokrit ves strošek. Skupno

VESELICA SLOVENSKE ŠOLE

bo 8. NOVEMBRA ob 16 uri
v armenski dvorani

A c e v e d o 1 3 5 3.

je bilo nabranih torej 450 \$. Po po-
kritju nekaterih stranskih stroškov osta-
ne že 30 \$ denarja, ki se bo porabil za
nabavo križa. Vsem darovalcem pa še
enkrat najtoplejša zahvala.

KULTURNA KRONIKA "MATI" V VILLI DEVOTO

Najbolj viden dogodek našega javnega
življenja je bila prireditev GPDS v Villi
Devoto 3. okt. zvečer. Obilna vdeležba
je pokazala, da ima društvo mnogo prij-
ateljev. Oderski nastop je pa pokazal, da
ima društvo člane, ki si upajo nastopiti
tudi s tako velikim delom, kot je Meško-
va "Mati". Tako delo zahteva ne le
spretnih igralcev temveč tudi velike pri-
prave. Igralci so dokazali, da smemo še
marsikaj lepega od njih pričakovati in
zato častita tudi naša revija njihovi pod-
jetnosti in njihovemu uspehu.

DEKLIŠKI SESTANEK

je tudi dogodek, spomina vreden. Vdelež-
ba je bila skromna, a je pokazala da mo-
remo upati na uspeh. Udeležile so se tudi
nekateri prijateljice Argentinke in pove-
dale nekaj prelepih besed.

DOGODEK,

ki je tudi dal snov za nekaj polemike je
bil odstop GPDS Villa Devoto od Zveze
jugoslov. društev. Svoj odstop je društvo
utemeljilo v pismu, ki je bilo objavljeno
v Slovenskem listu in v Njivi.

PRIMORSKI ODBOR

je započel akcijo, ki zasluži glasno po-
hvalo vseh zavednih rojakov. Začel je ob-
javljati prelepe kasteljansko pisane član-
ke glede naše Primorske. članki izhajajo
v Slovenskem listu in Naši Slogi in so v
čas avtorjem a v ponos vsem nam, ki
bomo imeli tudi kaj v roke vzeti v obram-
bo naših narodnih pravic na Primorskem.
Zelo lepo bi bilo, če bi se vsi tisti sestavki
objavili v posebni knjižici.

VODOPIVČEV KONCERT

Pod tem imenom je priredil "Sloven-
ski dom" v zvezi z GPDS iz Ville Devoto
prav lepo uspelo prireditve, ki je po-
stregla obilnemu občinstvu s prav izbra-
nim programom in velikim umetniškim
užitkom. Pevski nastopi obeh zborov
"Slovenskega doma so bili nekaj dovrše-
nega in ne dvomimo, da bi tudi sam
skladatelj Vodopivec potečil solzo hva-
ležnosti do rojakov, ki so tako lepo po-
dali njegove umotvore. Tudi pevski zbor
GPDS je pod novim vodjem Krebljem
pokazal odlični uspeh in smo bili kar
presenečeni, najprej na tako povečanem
zboru, potem pa tudi na prelepem uspe-
hu. Ta skupni nastop pa je tudi korak
naprej v sodelovanju teh dveh slovenskih
društev.

Spevoigra "Srce in denar" je bila se-
veda tudi točka odlične vrednosti. Prele-
po izbrani glasovi in oderski nastopi vseh
oseb so dali umetniški užitek, kakršnega
morda še ni dal noben slovenski nastop
do sedaj. Saj so komaj v velikih sloven-
skih mestih mogli postaviti na oder tako
dovršeno umetniško stvar. K popolnemu
uspehu je izredno doprinesel glazbeni
nastop naših godbenikov, ki so spremlja-
li spevoigro in pesem "Knezov zet". Ze-
lo lepo so zaigrali tudi otvoritev.

Nepopisno je bilo navdušenje občinstva
pri nastopu Slovenske šolske mladine, ki
bo postregla s prelepim sporedom zopet
8. novembra v isti dvorani, Acevedo 1353.

"LA VIDA ESPIRITUAL"

es una revista mensual de la Colecti-
vidad Eslovena.

Invitamos a los simpatizantes que
también se suscriban y consigan sus-
critores y avisos para contribuir al
seguro sostenimiento de esta revista.
El abono es solo de 2 \$ anuales.

EL DIRECTOR de la Revista es
el capellán de la Colectividad, Pbro.
Juan Hladnik, residente en la Par.
Santa Rosa de Lima, Pasco 431.
Telef.: 48-3361 y 0095.

ADMINISTRACION: Paz Soldán
4924. Tel. 59-6413.

UNA CARTA NOS CUENTA...

La capital eslovena, Ljubljana, parece
un cementerio. El 28 de junio empezó
la "limpieza" de la ciudad. A las 5 de
la mañana rodearon el barrio Bežigrad,
revisando casa por casa. Llevaron a casi
todos los varones, 600 entre todos, para
despacharlos dos días más tarde a Italia.

En Borovnica, al entrar el tren sobre un
viaducto, lo atacaron los guerrilleros, li-
berando a la mitad de los internados,
quedando 45 heridos y tres muertos.

El 29 de junio se hizo la "limpieza" del
centro de Ljubljana. Fueron arrestados
el 70% de los hombres, con todos los
estudiantes y transportados a Bolognia.

Ljubljana quedó como un cementerio,
en el que no se ve más que mujeres
vestidas de luto y llorando, que pasan por
el camino como perdidas... En ese
cuadro sepulcral desentonan las escua-
drillas armadas del ejército ocupador ita-
liano, que mantiene en la ciudad una
guarnición más numerosa que toda la
población.

Al hacer la "limpieza" fueron secues-
tradas también todas las pieles, vestidos
fuertes de invierno, zapatos para la mon-
taña, los skies y hasta los colchones y
frazadas.

DE OTRAS FUENTES

En Eslovenia ocupada por los alema-
nes, se ordenó la movilización general, lo
que es contrario a todas las leyes inter-
nacionales. El motivo para justificar di-
cha disposición fué: "los eslovenos son
de sangre alemana"... cosa que jamás
nadie sostuvo, ya que las diferencias lin-
güísticas cortan toda idea de paren-
tesco.

La situación en Croacia y Servia se
hizo tan imposible que, el mismo jefe del
gobierno títere serbio, general Nedich,
pretextando una enfermedad, tuvo que
presentar la renuncia — cansado de la
matanza ordenada por los nazistas de
Hitler. Lo mismo hizo el jefe del ejército
croata "mariscal" Kvaternik. En el caso
de él, parece más probable que se le
haya concedido "licencia", por no poder
restablecer el orden ni con ayuda de las
bayonetas alemanas.

Hitler dió orden de trasplantar familias
alemanas de Bosnia a las regiones que
quiere hacer alemanas. Pero mientras a
los eslovenos expulsados se les dieron
algunos minutos de tiempo y se les per-
mitió llevar sólo pocas cosas de mano,
secuestrándoles todos los bienes y va-
lores sin indemnización alguna, a esos
emigrados se les valorizarán todas las
cosas en 100% indemnizándolos con cre-
ces e instalándolos luego en casas bien
preparadas... Hay como 20.000 de esos
alemanes.

NA GROBEH

Ali si že stal kdaj ob postelji umirajočega... Nemara si! Nemara si pa tudi pobegnul pred smrtnim dihom... Gotovo si pa stopal za mrliškim sprevedom... Kaj ti je bilo mari tistega, ki mrtev leži v zaprti krsti! Toda zgrozil bi se, ko bi mu moral pogledati mrtve mu v obraz in bi ob tem pogledu moral postati... In če bi pomislil? Kaj pa če bi bil tale mrlič jaz... jaz... negiben, mrzel, mrtev...

Boš! Morda prej kot si misliš. Morda ne takole cel, v zaprti krsti, temveč nekaj raztrganega mesa in polomljenih kosti in mlaka krvi...

Boš! Le vedi, da je tudi Tebi sojena in že odločena ura...

Toda, nikar ne postoj s svojo mislijo ob križu na grobu, kjer bo tvoje poslednje zemsko stanovanje.

Nikar si ne zatiskaj ušes, kadar slišiš besedo o večnosti.

Križ na grobu ti kliče božjo besedo: "da vidmo zopet se nad zvezdami". In ti, ki ti nič ni mari, kaj bo potem! Ki se rogaš znancu, kadar se pokriža! Nisi še legel v grob, nisi še stopil pred sodni stol božji! Toda nikar si ne zatiskaj ušes in oči in nikar si ne obtežuj še bolj onega silnega trenutka, ko boš moral položiti odgovor o tem, kako si rabil jezik in oči, ušesa in grlo in tvoje telo!

PO ARGENTINI SEM TER TJA

Tisti dnevi so bili v Čile ravno po volitvah novega predsednika. Izvoljen je bil Juan Antonio Rios. Čile je republika popolne demokracije. Časopisi, ki pa v daleč ne dosega jo po svoji informativnosti argentinskih in so tudi sicer dosti bolj skromni, so prav v tistih dneh objavljali nasvete vsakovrstnih oseb, ki so dajale navodila novoizvoljenemu predsedniku. Zanimalo me je, kaj vse mu nasvetujejo. Naj navedem nekatere originalne: Ricardo Couriño, uradnik: neobhodno potrebno je, da se zavzame za potrebe uradnikov. - Manuel Solis, uradnik: Naj počisti iz vseh zased petokolonaše in naj zniža cene stanovanja in potrebščin. Carlos Silva, zaposlen pri sodavici: naj se ne povišajo voznine in naj bo pocenjena obleka. Adriana Santiago, uradnica: poceniti potrebščine in pospraviti špekulante in prekupce. Lucija Olivares: dati zaščito in poboljšek poročenim uradnikom. Zulema Coča: naj zatre vse stavke, ker nobena ni v prid (huelga). Luis Jara, deželan: pospeševati bakreno produkcijo, da bo denar več vreden...

Tako se vrstijo po redu v vseh časopisih navodila in res ne vem, kaj je mogel napraviti z vsemi nasveti predsednik republike, ker vsi so zahtevali za svoj prid, nihče pa ni nič pomislil za prid sosedov. Bogati so nasvetovali ukrepe, da se jim zagotove njihove rente in njihova posestva, da se znižajo davki in pristojbine; delavci da naj sezvišajo plače in znižajo cene potrebščinam; uradniki,

Ki si prejel življenje in zdravje in darove in živel med ljudmi, ki so ti kazali k dobremu, pa si le svoji poželjivosti sledil po potu pogube!

Nikar se porogljivo ne smeji. Kadar boš moral pogledati smrti v obraz, takrat se bo rogal kdo drugi..., tebe bo pa kar minilo.

Postoj na grobu svojega znanca, svojega prijatelja in tamkaj pomisli, zakaj živiš in — kako živiš. Tamkaj pomisli, kako ti bo pred Sodnikom, pred Gospodom Jezusom, za katerega sedaj nimaš niti časa, niti lepe misli... Kako ti bo, ko boš stopil prazen in gol, pa še bridko zadolžen pred večnega Plačnika in boš imel zaslužen samo kazen, za tvojo nezvestobo, za tvoje izdajstvo, za pokujšanje, ki si ga dajal, za bogokletstva in nesramnost, za krivice in hudobije.

Na grobu premisli in pomisli, da boš nemara jutri tam tudi — ti!

Na Vahti, na vseh svetnikov popoldne se vsako leto zberemo v jugoslovanski grobnici na Čakariti.

Pridite torej v čim večjem številu 1. NOVEMBRA OB 17 URI NA ČAKARITO.

Pevci bodo zapeli nekaj žalnic in pomolili bomo za naše rajne, tudi za one, ki počivajo daleč nekje, morda v neznanih grobovih!

Grobnica leži prav blizu glavnega vhoda, po prvi diagonali, ravno nasproti sredini vhodnega stopnišča, po diagonali eno kvadro na desno.

da se povečajo njihovi dohodki in pocenijo stanovanja, tovarnarji, naj se znižajo prevozne tarife, zaščiti domača industrija; vzgojitelji, da naj jih razbremeni v svoji teški službi in naj se jim zviša plača...

Ti nepopisna človeška modrost, kak je kratkovidna. Vsak bi hotel samo sebi dobro, za domovino in za druge stanove mu pa prav nič mar ni. Vsi bi radi več dohodkov in manj stroškov, vsi bi hoteli več pravic in manj dolžnosti...

Pa naj imajo in naj dajejo nasvete, kar jim drago. Saj niso taki samo v Čile, temveč tudi v Indiji Koromandiji. Povsod vedo da je najbližje lastni žep in da so prsti k sebi obrnjeni. Strašno teška stvar je pa ljudem dopovedati da imajo drugi, ki poleg nas žive, tudi svoje pravice...

Takole sem modroval, ko sem na potu domov čital večerni list, ki je imel vso prvo stran polno samih tako čudovito modrih nasvetov za novega predsednika.

Kratka je bila noč. V svežem čilskem zraku v Santiagu, ki ima skoro ljubljansko nadmorsko višino, mi je bila prav kratka noč.

Ko sem bil zjutraj gotov, sem moral kar pohiteti.

MOJA POT JE VODILA V VALPARAISO.

186 km je železnice in 3 ure teče brzec. Vsak dan je nebroj vlakov na izbiro. Toda še ugodneje pa je potovati s pulmanom, ki prav tako ne rabi več kot tri ure.

že prejšnji večer sem si preskrbel vozni listek. Pol osme sem že čakal na mestu. Pohitel sem še malo bolj, ker sem upal, da se bom tam našel tudi s šnurerjem, salezijskim duhovnikom, ki je prejšnji večer prihitel iz Talke, da bi se srečala, pa so se najina pota tako križala, da se kar nisva našla.

Tamle stojte pulmani. Cela vrsta jih je. Saj sta dve podjetji, ki imata vsako uro zjutraj voz. Poiskal sem svoje mesto, odložil na sedež svoje stvari in si ogledal voz. Čez ves bok je na dolgo zapisano: "Sokol". Podjetje je last našega človeka, ki mu je zato tudi dal ime po naše, tako da leta sokol čez čilske planjave iz Santiaga do Valparaísa.

ŠE EN SLOVENSKI POZDRAV

Ko sem dvignil pogled še dalje, je zastal moj pogled. Ali je, ali ni? Mladi duhovnik, s prijaznim slovenskim obrazom. Prav tako je bil njegov korak nesiguren kakor moj, kajti nisva se videla še nikdar, pa vendar sva oba vedela, da se iščeva in sva se našla. Bil je rojak, ki sem ga pričakoval, salezijski duhovnik Franc Šnurer.

V mestu Talca, 250 km dalje na jugu, je bilo njegovo službeno mesto, kjer je nadvse lepo vršil svoje duhovniško delo že čez eno leto, pa tudi na svoje rojake ni pozabil. Štirje Slovenci žive v Talki in vse štiri je našel in z njimi tudi začel nekaj po naše. Prav tiste dneve pa mu je prišla naredba, da premeni službeno mesto. Poslali so ga daleč proti severu v mesto Serena in on je svoja pota tako uredil, da sva se mogla srečati. Le škoda, da je bilo vse tako bežno. Samo četrte ure časa sva imela, da sva si izmenjala najvažnejše misli in izročila pozdrave. Morala sva si podati roko v slovo, kajti moj "Sokol" je že dal svoj zadnji signal in že smo se premaknili.

Ovijali in zavijali smo po mestu, premostili smo tako reko Mapocho, ubrali smer proti zapadu in že smo bili zunaj v sveže zelenem polju, ki je blestelo v jutranji rosi. Za nami je ostal Santiago. Iskal sem s pogledom nozaj, toda mesto je zginilo za megleno odejo, ki je narahlo pokrivala pokrajino okrog mesta, ki mi je na toliko načinov obudilo spomine na Ljubljano in še v zadnji pozdrav mi priredilo ljubljansko meglo.

Kakih 20 km smo se vozili po razkošnem plodnem polju, skozi vinograde, slivove, breskove, češnjeve, paradiznikove nasade; zopet tamle so široka krompirjeva polja in zelenjadni vrtovi. Vsak hip smo šinili čez mostič, pod katerim je speljana voda za namakanje. Toda vse bolj redka so postajala selišča in manj bohotna rast v polju. Moč namakalnih naprav je že začela tam pojemati in še malo, pa smo brzeli med ožganimi poljanami, na katerih je nosilo znamenje odpornosti le še kako drevo.

Zavili smo proti severu. Ravnine je bilo konec in smo se pognali po vijugastih serpentinah. Daleč tam nekje je bilo videti črto, ki se je sločila čez breg in zavila še naprej nekam. Čez nekaj minut smo bili že tam in smo videli nazaj pod nami pot, po kateri smo malo prej brzeli in po kateri so se gnali za nami drugi. Še en pogled, preden smo zginili skozi tésen v drugo krajino. Megla, ki je preje zavijala Santiago, se je že nekoliko razpustila. Sveti Krištof nam je poslal svoj pozdrav in že je vsa pokrajina vtonila za bregom. Pred nami pa se je odprla nova dežela.

PROTI "RAJSKEMU DOLU"

Proti Valparaíso smo hiteli. Moja domišljija je visela na besedi. "Rajski dol" pomeni ime kraja, v katerem sem namenjen. Pač mora biti to kraj rajске le-

pote, ker bi mu sicer ne dali tako pesniškega imena. Toda tisto, kar se je pred mojimi očmi odprlo, ni obetalo nič paradiskega. Doli v dolini je bilo pač videti nekaj svežega polja; tamle se temni še nekak gozdiček, toda bregovi vse naokrog so ožgane temnorujave goličave, ponekod, kot da bi bile ravnokar sveže preorane; drugod je pa videti tudi nekaj grmičja. Če bi bilo v času sveže zelene pomladi, bi bila to nemara prav resnična živa podoba slovenskih brežičkov in dolinic, toda sedaj v času suše je vse zelenje zamrlo... Pač! Ravnokar smo zavili v ostri vijugi in zapeljali v skrit zakotek. Med dvema brežinama se skriva dolga grapa, po kateri v času deževja drvi potok. Dovolj vlage nudi tisto zatišje, da se je naselilo nekaj več življenja. Nisem vtegnil dognati kakšno drevje je tamkaj, toda toliko ga je in tako visoko je dvignilo svoje veje, da smo za hip vtonili v senci, pa že smo po drugem bregu brzeli navzdol, kjer se nam je vsak hip bolj bližala temna lisa, ki je delala vtis gozda. Pa je bil le gozdiček, namreč umeten nasad drobnih borovcev, katere goje tam. Še dalje proti Valparaíso smo pogosto naleteli na večje in manjše borove matišnjake.

Spet smo krenili v breg in spet so nas gledale turbobne brežine. In tistole tamle? Ali ni to požeta njiva in še snopje na njej? Hip pozneje je stopil izza ovinka cel breg in na spodnjem koncu je bilo videti tudi gručo ljudi. Še hip pozneje, pa smo razločili: mlatiči so. Pripeljali so si motorno mlatilnico, ki je mlatila po načinu, kot smo ga vajeni od doma. Nisem pa mogel dognati, ali je bil oves ali pšenica. Ko sem nadalje pozorno motril okolico, skozi katero smo brzeli, sem še večkrat opazil njive ovsa, ki je čakal na žanjice.

Pozornost so mi vzbudili nasadi skromnih drevesc, ki so očitno kazali, da jih je tja postavila človeška roka, četudi so samevala v žalostni pušči. Kmalu sem dognal, da so to oljkovi nasadi, katere so pred kratkim začeli in baje obetajo prav lepe uspehe.

Čez drn in strn, sedaj v dolino, sedaj v breg, se je vila cesta. Daleč nekje gori proti severu je bilo videti ostro črto, ki je prečkala bregove. Ugibal sem, kaj bi le moglo to biti. Ceste tam gori ne bo; železnica tudi nima pomena. Kmalu sem dobil pojasnilo. Daleč gori v srcu planin so zajeli "Belo reko". Río Blanco so ujeli v umetno strugo, katero so speljali po umetnem kanalu kakih 200 km daleč v Calero, kjer se razvija industrija bodočnosti. Delo še ni dovršeno. Ko bo pa gotovo, bo imela Calera in vsa okolica ne le elektriko temveč tudi obilje najboljših gorske vode.

SINJI JADRAN

Spet in spet samo se popeli v breg in sem zapičil pogled v daljo, če se bo zableščalo pred mano morje; toda spet se je pojavila nova zavesa, ki je zakrila obzorje. Nekaj več svežosti je začela kazati pokrajina: znamenje, da se bliža spet večji kraj. Eukaliptovi in borovi gozdički so postajali vse gostejši, vse bolj prostorni. Toda niso bili gozdički, kjer bi se sami sejali borovci in eukalipti. Drevesničarjeva roka jim je potegnila ravne črte in jih razsadila na razmake, ki so bili kar preveliki, da bi mogli biti to gozd, v katerem bi se človek skrtil v gosti senci. Toda vseeno je bila to podoba, ki je počasi popravljala v meni slutnjo o razočaranju, ki ga mi ima dati Valparaíso. Morda pa le ne bo tako pusto v mestu, ki nosi tako lepo ime.

Nekaj časa smo brneli skozi te gozdne nasade. Kar nenadno pa je nekaj zablestelo skozi drevje in že se je odprlo daleč tja v neskončnost sinje morje. Tisti hip me je prevzelo. Saj to je Jadran. In mesto, ki se

Vista desde Miramare ofrece el mismo panorama que Valparaíso desde Viña del Mar.

El redactor de la revista visitó en febrero la colectividad yugoslava en Chile, y relata sus impresiones de allí.

Valparaíso, la "perla del Pacífico" recuerda admirablemente a Trieste, ciudad del litoral esloveno en el Adriático, disputada entre Yugoslavia e Italia.

La mitad casi de la población de Trieste es eslovena y eslovenos son todos los alrededores.

Viña del Mar es una maravilla sobre el Pacífico, — Mar del Plata chilena — que presenta las mismas características de la costa adriática desde Trieste por Miramar hasta el río Soča (Isonzo), reemplazado en Chile por el río Aconcagua que en Concón entra en el océano.

je začelo odpirati pogledu: saj to je naša golobica na Jadranu, naš divni Trst!

Če so me nekatere podobe mojega potovanja razočarale, ker nisem našel tiste bistre lepote, kakor sem sanjal o njej, ko sem delal načrt za moje potovanje v Čile, me je pa ta hip odškodoval za moje želje. Tako prečudovita pokrajina se je odprla mojim očem, ko smo iz višave kakih 300 m visoke zastrmeli na sinje morje in belo mesto, ki se je naselilo vzdolž obale; ko smo kretali po gladki asfaltni cesti, po ostrih ovinkih in se nam je nasproti smejalo sinje morje silnega Tihlega Oceana, sem doživel enake občutke kot tedaj, ko se mi je na potu v Trst prvič odprlo sinje Jadransko morje posuto z... belimi jadrnicami.

Valparaíso... Menil sem, da bom našel pokrajino v bohotnem zelenju tropičnega sonca. Spoznal sem, da so španski konkistadorji dali temu kraju ime ne radi lepote na obrežju, pač pa radi lepote tega veličastnega morsklega zaliva, ki se po pravici ponasa kot najlepši na vsem tihem obrežju Južne Amerike.

Po strmih klancih smo slednjič pribrzeli na ravno obalo in po njej zdrseli v središče mesta Valparaíso.

Bila je ura 11, ko smo obstali.

TRST V DRUGI IZDAJI.

Kam naj sedaj krenem? Pregledal sem že ponovno vse naslove naših ljudi v Valparaíso. Vsi so končali v poštnem predalu. Tam pač nikogar ne bom našel in mesto, da bi koga iskal po nevšečnosti in nerodnosti in s tem zgubljal kratko pomerjeni čas, sem kar na slepo krenil po mestu z mojo ročno torbico pod pazduho. Moj načrt je bil že izdelan. Zvedel sem, da vozi po mestu in vse do Viña del Mar in še naprej turistični omnibus, ki omogoči obisk vseh najlepših točk tega slovitega mesta. Od 12 do 20 ure imam čas. Ob 20 uri pa bo že zavriskal moj vlak in me ponesel spet nazaj proti Argentini.

Najprej sem pozvedel, kako je s tisto vožnjo in ko sem imel že listek, sem pogledal, kje se dobi kaj za pod zob. Saj je bila že ura čez poldne. Za denar se v Valparaíso vse dobi.

Ko sem bil s tem gotov, se je začel sprehod po mestu. Imel sem dve uri časa zato. Najbolj me je mikalo k morju. Pa ne morda zato, ker sem bil morske vode žejen, temveč ker sem se hotel vsaj dotakniti Tihlega Oceana. Po grdi groblji sem srečno priplazil do šumeče vode. Pa mi je morje samo olajšalo delo. Ravno sem ugibal, kje naj se sklonim do vode, ki se je peneče lomila na skalah, pa je pljusnil velik val, ki mi je

prinesel izdaten pozdrav, ki me je poškopil od vrha do tal.

Splezal sem nazaj na nabrežje in poiskal mesto na klopici in kmalu dobil tudi družbo. Prisedel je starejši mož, rojak iz Valparaíso, ki mi je razlagal stare in nove stvari tega "bisera na Tihem oceanu". Kot pristna valparaíška srajca je seveda komaj našel besed, da dostojno povelica to mesto.

Mene je pač očaral pogled na prekrasni zaliv, slikovita morska obala, ki se ponasa z nekaterimi prav odličnimi prizori; toda mesto samo!... Hm, ja! Tesne ulice, stare, na zunaj zanemarjene hiše, vse tako na ozko stisnjeno... Kar nič prikupnega ni imelo to zame. Pa vseeno sem si obrisal naočnike in preletel s pogledom po dolgem in počez mesto, ki se je popelo iz obrežja vse više tja gori po bregu... Nekaj se je zganilo v meni. Še sem si snel naočnike in še enkrat jih očistil, da bom videl do zadnjih potankosti in... Glej no! Saj to je Trst... Samo Svetega Justa ni, drugo pa vse. Kakor da je vstala domovina pred mano, kakor da iščem gori proti Četnari. Čez Škorkljo, mimo Grete, Rojana, čez Barkovlje. Vse ulice so hitele gori nekam v breg in se spenjale dalje po stopnicah do hišic, ki vise obešene po strmih bregovih.

Dvomim, da bi se na Tihem oceanu v Južni Ameriki našlo mesto, ki bi bilo tako podobno Trstu kakor je Valparaíso, tako po legi, kakor po svoji gospodarski pomembnosti in velikosti. Tudi število prebivalstva je enako tržaškemu. Ima namreč kakih 240.000 ljudi.

Res da pokrajina ni povsem ustregla mojim sanjam o "rajski dolini", toda prekrasni morski zaliv in ta nepričakovana podobnost s Trstom je moje vtise tako spremenilo, da sem ostal kar zadovoljen in še čez.

Eno uro sem premišljeval veličino božjo ob šumni pesmi največjega svetovnega morja, na katerem so se zibale osamele ladje... Človek hoče postati gospodar sveta in časa, toda kakor silnega morja ne more umiriti, tako tudi ne more postati gospodar svoje usode... Kako malo so želeli točiti kri na silnih poljanah tega morja, ki seže vse do daljne Azije, pa postajajo plen penečih se valov, ki molče goltajo človeka, ki je hotel skovati zlata nebesa na razkošnih obalah šumnega oceana...

Ko bi vladarji narodov in vsi vzgojevalci mladih rodov in vsi trezni ljudje postali na bregu silnega oceana in tamkaj premirili svojo šibkost in minljivost, bi jim pač vstala iz dna duše molitev:

Bog, pred Tvojim veličastvom, molimo ponižno te

s svoje milosti bogastvom se ozri v nas grešnike.

Tako se je penilo morje pod menoj, nad menoj pa je hrumelo mogočno mesto, ki je rastle v breg... še naprej tja v vis pa se je dvigala goljava... Kdo ve, če ni tamle zadaj tudi Bazovica...

Bridki spoini so me dirnili in sem vstal, da pogledam dalje. Saj bo že kmalu čas odhoda s krožnim pulmanom.

Po drevoredu mogočnih palm sem stopal in zavil v prečno cesto. Tisti hip mi nekdo položi roko na ramo: Dober dan, gospod!

Začuden sem pogledal. Spet sem se srečal z znanci iz Puente del Inca in iz Santiaga. Tamle stanujemo, sta mi povedala gospoda in smo stopili, da pokramljamo za hip in obnovimo prijateljstvo.

SKOZI VIŃA DEL MAR

Nisem imel več dosti časa. Pulman bo že odrinil, torej kar: hajd na noge, le v korak!

Prav spredaj sem našel rezerviran sedež, tako da mi pač ne more nič uiti. Kmalu smo pognali. Najprej po spodnjem delu centra, nato pa proti severu proti slovitemu letovišču Viña del Mar.

Tolikokrat že sem slišal pripovedovati o krasotah tega "najlepšega letovišča". Videl sem pa, da je res tako, kot so naši stari pravili, ki niso od Viñe del Mar nič slišali: da vsak berač svojo malho hvali.

Lepa je Viña del Mar, toda prav nič lepša ni kot je Mar del Plata in še manj pa bi si jo upal primerjati naši divni tržaški obali, če bi zazidali toliko denarja v svetokriški breg.

Viña del Mar je kakih 20 km daleč od centra Valparaísa, toda vse obrežje je strnjeno mesto. Slikovito se ovija cesta ob morju, dostikrat v živo skalo vsekana, pa spet spleza tja gori v brdo, od koder nudi prelep prizor nazaj na sinji zaliv in tja po širnem morju. Stavbena umetnost je raztrosila vse bogastvo in upregla še cvetečo naravo, ki je nasula po skalnatih stenah sveže zelene homuljice in druge skalopleze rastline, cvetoče v vseh mavričnih barvah. Prelepa harmonija med stavbami in umetno gojenim krasotnim cvetjem je tisto, kar daje Viñi del Mar tisti čar, s katerim se ponasajo pred svetom.

Med potjo nam je razlagal naš čičerone po svojem okusu, zabeljeno često z neslanimi šalami, dogajanje v šumnih lokalih, kopaljških in svetiščih...

V lahkem teku smo polzeli dalje, da bi si čim

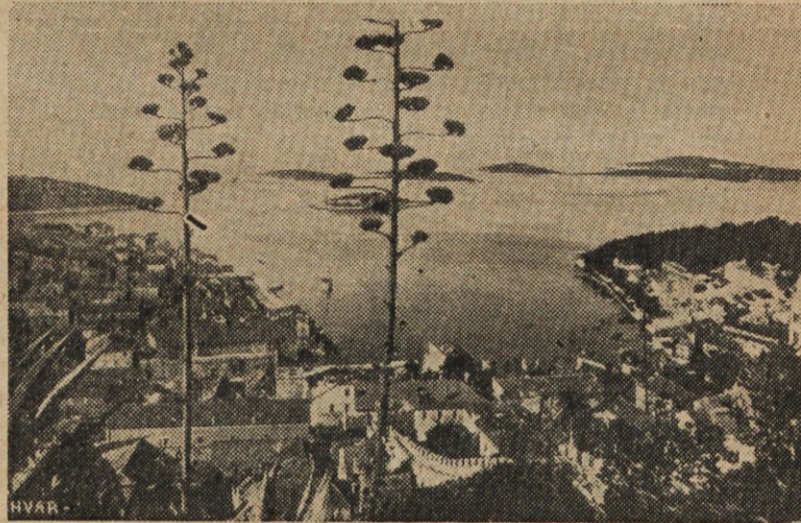
bolj ogledali okolico, čokler nismo pristali na zadnji točki, 40 km oddaljenem mestecu Concón, kamor hodijo izletniki na — rake.

Tamkaj se zлива v tihi ocean reka Akonkagua. Tako torej glej! Malo domišljije, pa imaš popolno sliko slovenskega Jadrana: Trst, Miramar, ali ni to lepše kot Viña del Mar; in svetokriški vinogradi! Ali niso lepši kras kot lepotno cvetiče in tam na koncu sem se spomnil še naše bistre Soče mesto rujave Akonkague.

Skoro do zadnje podrobnosti najde domišljija na tem delu tihomorske obale popolen naš sinji Jadran, tako da se mi je podoba teh krajev res vtisnila v spomin kot nekaj, kar je nepozabno in je bilo vredno truda in dolgega pota.

Res je, da nisem srečal nobenega rojaka ne iz bližnjega ne iz daljnega juga, čeprav sem ponovno zastavil besedo in poskusil priti na kako sled, pa sem našel tam prelep košček naše domovine in da rečem tisti košček naše slovenske zemlje, kateri je vsakemu zavednemu Slovncu najbolj k srcu prirastel.

Pa se mi je vtrgala bridka misel: Tukaj se jaz pač svobodno sprehajam, tamkaj, po naši sveti zemlji, po našem sinjem Jadranu in nasmejanih vinskih bregovih in belih cestah, se pa šopiri tujec, zatiravec našega rodu in naših pravic.

HVAR — una de las mil perlas del Adriático yugoslavo. Ima HVAR pač manj umetne lepote, a več naravnega čara kot se vidi kje na tihomorski obali.

Radio Svobodne Jugoslavije

10. avgusta poroča iz Slovenije:

Srditi boji proti zasedbenim četam divjajo po vsej Sloveniji. Dne 5. avgusta so se gverilci Močevega oddelka spopadli z laško kolono od preko 2.000 vojakov in častnikov, ter v bitki pri Koprivniku ubili približno 50 sovražnikov. Isti gverilski oddelek je usmrtil pri vasi Mala Gora še 8 laških vojakov.

Peta skupina Delenovih gverilcev je javila podrobnosti o svojih bojih v teku meseca julija. Porušili so več ducatov kilometrov železniških prog, pognali v zrak 20 mostov, uničili 10 lokomotiv, vrgli iz tira 13 vlakov in usmrtili ali ranili več stotin laških vojakov in oficirjev.

Nad ozemljem ki se ga je Lahom v teku zadnjih 20 dni posrečilo zopet zasesti, je začela razsajati nezaslišana strahovlada. Posebni oddelki sestavljeni iz zločincev, požigajo vasi, morijo moško prebivalstvo in odvajajo ostale kot sužnje Bog ve kam v Italijo. Odpeljali so že na Laško vse prebivalstvo mnogobrojnih belokranjskih vasi. Toda slovenski kmet

kljub temu zverinskemu strahovanju junaško nadaljuje svoj odpor.

Iz mnogih ogroženih vasi je ljudstvo pobegnilo v gozdove in odvedlo s seboj vse potrebno in celo živino. V mnogih vaseh so se zbrali kmetje v oborožene ljudske obrambne čete, ki nprestano napadajo in motijo laške kolone, rušijo ceste, zidajo utrdbne in kopljejo jarke. Odposlanci kmetov iz takih vasi prihajajo dnevno na poveljništva slovenskih gverilskih skupin in prosijo za orožje da bi se branili in borili proti plenjenju in nečloveškemu nastopanju osvajačev. Celokupni slovenski narod stoji danes v junaškem boju za svojo čast svobodo in pravico do narodnega življenja.

V šent Vidu pri Stični

Dne 30. julija so slovenske napadalne gverilske čete vrgle iz tira italijanski vojaški vlak, pri čemer je poginilo veliko število vojakov in častnikov. Istočasno so tudi pri št. Vidu slovenski gverilci vrgli iz tračnice vlak poln laških vojakov.

Smrtna kosa je zadela Franca Kavčič

doma iz Podbukovška pri Brežicah, starega 49 let.

V mirno družinsko življenje je prišlo, kar nas vse čaka. Opešale so odporne sile. Skrita bolezen je razdirala življensko silo. Nekoč ga je zadel udarec. Toda kdo bi stvari jemal tako zares. Pa so vendar bile tako zares, da je skrita bolezen zmagala in izzvala vnetje pljučne mreže. Vsa skrb zdravnikov in dobre soproge ni mogla več preprečiti smrti.

6. okt. je mirno vdan in lepo na smrt pripravljen zaspal v Gospodu in so ga mnogi rojaki spremili k zadnjemu počitku na Čakarito. Posebno opaženo je bilo številno članstvo društva Samopomoč, pri katerem je tudi sodeloval.

Za dobrim rojakom žaluje žena in 20 letni sin. 5. nov. bo maša zanj v José Ingenieros (poleg Villa Real) ob 8 uri.

LA PIEDRA ANGULAR

Hace 17 años, levantó su voz el Vicario de Dios, el Papa Pío XI, presentando a la humanidad el modo de resolver la crisis social que se cernía cada vez peor sobre el mundo. Entregado al materialismo sensual y egoísta a pesar de los múltiples inventos y de todas las condiciones de comodidad, iba creciendo el odio y la maldad, los abusos y la miseria. Con la institución de la fiesta de Cristo Rey brindó la base, sobre la cual podría salvarse la humanidad del cataclismo en el cual se hundía fatalmente al seguir por el camino de la apostasía de Dios. Si los dirigentes de los pueblos hubiesen escuchado entonces la voz del Padre común, no lloraríamos hoy tantas tragedias y ruinas... Todos los años, el último domingo de Octubre, celebramos los católicos la fiesta de Cristo Rey, para reflexionar sobre la magnitud de este único remedio de las calamidades actuales y para hacer pensar también a los demás.

Bien se han podido ver las consecuencias fatales de la laicización progresiva de la vida humana. El ideal de la mayoría fué: una vida cómoda, llena de placeres, libre de molestias. Todos se ocupaban de conservar y conseguir todos los derechos posibles, pocos pensaban en el fiel cumplimiento del deber... Las consecuencias de semejantes métodos son inevitables choques de intereses, celos, odios, rencores entre los individuos; tiranteces y guerras entre las naciones y clases sociales... Todo eso ha de terminar en sangre y ruinas, lo que fatalmente presenciamos. Otra vez más han sido confirmadas las palabras que escribió el Espíritu Santo por San Pablo a los Galatas: "Manifiestas son las obras de la carne: fornicación, impureza, lascivia, idolatría, hechicería, enemistades, contiendas, emulaciones, rencores, disensiones, bandos, sectas, envidias, homicidios, embriagueces, glotonerías y otras semejantes a éstas... En cambio, el fruto del espíritu es: caridad, gozo, paz, longanimidad, benignidad, bondad, fe, mansedumbre, continencia...".

Nadie puede sustraerse a la evidencia de estos hechos, pero con todo: la gente se tapa los ojos y los oídos, porque no quiere renunciar a los ídolos halagadores de su sensualidad, egoísmo y vanidad. El viejo mundo ya está sintiendo inevitablemente las consecuencias de sus errores.

Ojalá se despertara de su letargo el continente nuevo en la hora buena, remediando el mal antes de que se derrumbe todo. Ojalá se dieran los responsables a meditar las palabras proféticas del viejo Simeón del Evangelio al presentar a Jesús: "He aquí, Éste está puesto para la caída y levantamiento de muchos, y para señal a la que será contradecido"... Qué palabras grandes, acentuadas todavía más con las palabras mismas de Jesús, una profecía y condenación a la vez: "Nunca habéis leído en las escrituras: la piedra que desecharon los que edificaban, ésta fué puesta por piedra angular... Y el que cayere sobre esta piedra será quebrantado; y sobre quien cayere lo desmenuzará".

SI JESUCRISTO ES LA PIEDRA FUNDAMENTAL

Los cimientos de la humanidad están hundiéndose. Así como un mecanismo complicado, sólo puede funcionar bien si marcha exactamente por el plan de su inventor y se descompone por la menor falta de los engranajes, lo mismo sucede con la humanidad, obra del Creador. Sólo en acuerdo con los planes de Dios Creador y Jesucristo, el Reparador de esta obra, puede marchar bien. Desquiciado fundamentalmente debe descomponerse, como el corazón arrancado de su sitio orgánico.

"En ningún otro hay salvación". Lo dice el Evangelio y lo comprueban los hechos. Para hacerlo más presente, La Iglesia instituyó la fiesta de Cristo Rey, que debe reinar en los corazones en las inteligencias, en las familias y en la sociedad.

REY DE LOS CORAZONES

¿Qué es lo que adora hoy la gente? Una mirada a la prensa, un vistazo por las vidrieras, una entrada en los negocios, una visita a los lugares de diversión lo ponen bien pronto de manifiesto: ¡La sensualidad! Las confiterías: llenas de dulces, llenas de gente. ¡No se pregunta por lo más sano, sino por lo "riquísimo". La boca y el paladar deciden y no el estómago que debe digerir... Las perfumerías, las tiendas y las joyerías atraen, porque brillan y ofrecen adornos para ejercer más encanto... Todo lo que agrada a la sensualidad se adora. Es el paraíso del placer por el cual se vive; las diversiones, el goce, los halagos deslumbran a los enceguecidos humanos, sordos para la única Verdad salvadora.

Contra esta locura hay un solo remedio: comprender y vivir las palabras santas: "Todas las cosas son vuestras, y vosotros sois de Cristo". Hacer reinar a Jesucristo en nuestros afectos; apreciar y usar todo conforme con las esperanzas de la dicha eterna, que sólo puede lenar las aspiraciones nuestras. Jamás han sido proferidas palabras más grandiosas que las ocho bienaventuranzas, premio de Jesús a los que se someten a su dulce imperio: Los pobres, los mansos, los despreciados, los doloridos, los humillados, los mal comprendidos, los abusados, los que renuncian al placer... todos tan lejos del paraíso sensual, imitando al ejemplo de su Maestro, Modelo y Salvador, gozan en medio de las penurias las alegrías indecibles y la paz que el mundo no conoce... Todas las riquezas, lujo, placer, honores, cosas que tanto arrastran, no pueden proporcionar ni la sombra de la dicha que colma el corazón en el cual reina Jesucristo. El mártir en la hoguera y con la esperanza de la dicha eterna radiaba de alegría, mientras su perseguidor palidecía en miserable rabia.

TAMBIEN LAS INTELIGENCIAS

deben de someterse al reinado de Jesucristo. El don más grande que recibió el hombre es su inteligencia, un pequeño rayito de la Inteligencia eterna de Dios. Es como una lamparita, para ayudarnos a buscar el camino a través de las oscuridades de la creación hacia la dicha eterna. ¡Que papel más miserable hace pues el insignificante hombrecillo, al querer independizarse, hasta atreverse a conspirar contra su Dios! Como un rayo de sol, entrando por un agujerito, muere en la oscuridad si se lo corta en la entrada, lo mismo sucede con los empeños de la inteligencia humana, si reniega de su fuente.

Las ideas que salieron de las llamadas aulas de la ciencia humana, renegada de Dios, se presentaron a la gente con el traje de la verdad, y sin embargo eran fatales mentiras: el ateísmo, el indiferentismo religioso, el liberalismo, abrieron paso al egoísmo desenfrenado, al capitalismo incompasivo, al odio entre el pobre y el rico. El progreso material llevó al hombre hasta el olvido de su fin sobrenatural y al abismo de odios, rivalidades y destrucción.

Sobre las ruinas del orgulloso genio humano, en vista de su fracaso, llega a comprenderse la sencilla

La página de la joven - Za mladenke

LA REUNION DE LAS JOVENES

se realizó con plena satisfacción de la comisión organizadora. Se reunió un lindo grupo de las jóvenes que siguieron con suma atención las conferencias de las Stas. Lidia Aguilar y Lidia Garavaglia y quedaron también muy agradecidas a las Srtas. Blanca Fábregas y Margarita Briancesco por su hermoso canto y música.

Invitamos a las jóvenes a la reunión siguiente que se realizará el 1. de Noviembre a las 15 horas en Paz Soldán 4924 (cerca de la entrada La Paternal de Chacarita).

Estimadas amigas.

Quisiera dirigir a mis queridas connacionales unas palabras. Por lo tanto ruego a las presentes me disculpen y me lo permitan hacer en el idioma que hemos aprendido de nuestros queridos padres y sin el cual no nos sentiríamos orgullosas de ser eslovenas.

Drage tovarišice.

Predvsem si štejem v čast in tudi v dolžnost vas pozdraviti in se Vam zahvaliti za udeležbo, s katero

verdad divina, escondida a los grandes, pero evidente a los pequeños: "Dios ha creado al hombre para conocerle, amarlo y servirle, en esta vida y después gozarle en la vida eterna."

Sometidos los esfuerzos del genio humana a esta norma infalible de Cristo Rey, sus descubrimientos jamás llegarían a provocar los horrores y la destrucción, fruto de mentiras, sino la bendición y alivio en la penosa travesía por el valle de lágrimas.

LOS HOGARES FELICES.

¿Por qué hay tantos hogares deshechos? ¿Tantos hijos indignos? ¿Por que lloran las madres y maldicen los padres?

Diréis: ¡Por falta de pan!... ¿Y dónde sobra el pan? Les falta otra cosa: la paz de Dios. Y es, porque allí no reina Jesús. Se lo vé quizás como adorno de las paredes, pero en los corazones no le dan sitio; los padres no imitan su amor y sacrificio desinteresados, no enseñan con su propio ejemplo la mansedumbre, la firmeza, la fidelidad, la modestia, la confianza, la piedad...

Es tan miserable el corazón humano, entregado a los impulsos desordenados y sometidos todavía a las asechanzas del demonio, que solo guiado por los caminos de Jesús y apoyado con la gracia sobrenatural puede formarse solidamente noble.

Donde reina Jesús con la fé, esperanza y caridad, en esos hogares, hay padres premiados con hijos agradecidos, cariñosos, fieles, castos. Allí reina la paz, resuena la alegría, crecen las virtudes, sobra el pan y se ponen bases para futuros hogares felices.

Donde, por el contrario, no reina Jesús, donde no hay mortificación de la sensualidad, no se pone freno al orgullo, no se reprime el egoísmo, se desconocen o desprecian las enseñanzas de la cruz, aquellos hogares están sin remedio condenados a descomponerse.

"Perecerá el pueblo que no Te sirviera", así amenaza Dios; así lo confirman los siglos. Si Jesucristo es la piedra angular de la humanidad, es inevitable, que al sustraerse al cetro suyo, ha de sobrevenir un cataclismo general. Si el desenfreno destruye ya la paz en las familias, donde viven los hijos de los mismos padres, ¿qué ha de esperarse pues de la gente en el trato con otras personas? Jamás se han

dokazujete razumevanje za današnji sestanek. Živimo v eni najbolj burnih dob, kolikor jih pozna zgodovina; v dobi ko divjajo po vsem svetu strahoviti boji, ki bodo zapustili svoje zle posledice vsem narodom. Nam dekletom sicer ne pristoja, da bi razpravljale o vojni, o visoki politiki in podobnih vprašanjih, ki zahtevajo velikih mož. Vendar imamo tudi me kot ženske, v sedanjosti dobi velike naloge. Te naloge smo dolžne prevzeti nase, ne samo v dobro nas kot poedink, nego po naših skromnih močeh se moramo spominjati tudi naroda, iz katerega smo izšle, ter skrbeti, da bomo koristne tudi gostoljubni deželi, v kateri se nahajamo sedaj.

Cenjene prijateljice.

Zbrale smo se z namenom pogovoriti se o možnosti, kako si ustanoviti organizacijo, katere namen bi bil predvsem družabnost slovenskih deklet, živečih po raznih krajih tega ogromnega mesta. Ta ali ona poreče: Čemu nove organizacije, ko imamo že preveč raznih društev. To je res. Ali dekliške organizacije potrebne slovenskemu dekletu v tej deželi in še predvsem v tem ogromnem mestu, do sedaj nimamo še. Nekatere ste

Okrog avežanedske zastave.

Fué un día de alegría el de la bendición del estandarte.

oído palabras tan sublimes como las del sermón de la montaña, en el cual Jesús presentó su programa social. Ah, si no fuera por las intrigas del demonio, que tan habilmente engaña generación tras generación, si la debilidad humana no sucumbiera tan fácilmente a las mentiras y a su egoísmo, vanidad y sensualidad, no habría ni odios, ni celos, ni envidias entre los individuos, no habría rivalidades ni guerras entre los pueblos, no habría gemidos de desesperados ni lágrimas de doloridos.

Que norma magnífica la que Jesús dió como base para el orden social al recomendar no imitar a los reyes paganos, que usan su poder para imponerse a los súbditos: "Mas vosotros no así: Antes el que es mayor entre vosotros, hágase como el menor y el que precede como el que sirve"... como Jesús que vino, no para ser servido sino para servir y darse...

El sermón de la montaña y el Padrenuestro son la constitución del reino social de Jesucristo.

Ojalá llegaran los pueblos a sacar de la horrible prueba que los atormenta la lección de volver a esta única base de la sociedad humana feliz, en la cual viviríamos en unidad fraternal todos los hijos del Padre Celestial, empeñados en anticiparnos a hacer favores recíprocos proclamando todos a Jesucristo Rey como el Señor. El Señor es nuestro Juez, nuestro Legislador, nuestro Rey. Él nos salvará.

mogoče prišle polne velikih nad in velikega pričakovanja in boste mogoče razočarane radi nevelike udeležbe, ali se Vam bo zdel sestanek brezpomemben. To moram pripomniti, da če prav nas ni mnogo tukaj, z dobro voljo razširimo našo misel med vse dobromisleča dekleta ter med vsemi vžgimo tisti idealni ogenj ljubezni in požrtvovalnosti do nesrečnih ali osamljenih poedink, katerega pogrešamo v današnji družbi in tudi v družtvih. Upam, da boste razumele plemenit namen sestanka in z veseljem stopile v krog dobromislečih deklet ter širile te naše misli kjerkoli nanese prilika za to.

Me vse dobro vemo, da mladina potrebuje dobre družbe ter si želi primerne razvedrila. Posebno dekletom je potrebna dobra družba. Ni treba tu posebe naglašati, da v iskanju družb in predvsem zabave, zaide marsikatera mladenka na stranpot ter v nevarnost in mrsikatero je doletela pri tem tudi nesreča. Vse to je pa največ radi tega, ker takšna dekleta niso imele vedno primerno družbo, v kateri bi se počutile kot doma in bi bile tudi deležne potrebne vzgoje in nadzorstva, ki smo ga vsa dekleta zelo potrebna v šumnem mestu. Samo posebi umevno, da smo dolžne sprejeti v svojo sredo vsa naša dekleta če imajo zavest dostojnega obnašanja in ne motijo družabnosti. Namen družbe je, gojiti poleg družabnosti tudi srčno vzgojo, katero posebno v današnjem času materializma tako zelo pogrešamo. Zato mora biti namen sestankov da smo dobre in v pomoč ena drugi. Vse to dosežemo s tem, da smo vesele, kadar vidimo veselje in srečo pri tovarišicah. Tega pa ne dosežemo z zavistjo, katero tako rade kažemo, kadar je kakšna izmed nas bolj oblečena, ali ima boljšo službo, več sreče v tem ali onem nastopu itd., nego, da se veselimo uspeha katerekoli prijateljice ter ji čestitamo in seveda tudi vzpodbujamo v nadaljnjem delovanju ali izvrševanju njenih dolžnosti.

Toda naš namen ne sme biti, se veseliti samo med nami, nego mé moramo razveseljevati tudi druge. Zakaj nam je dal Stvarnik naš veselji zvonki smeh, prijetni glas, našo krasno pesem? Pač zato, da bi s temi darovi sejale nekaj radosti in veselja tudi drugim in obenem bi ga tudi same bile deležne. Kako lahko, oziroma lepo bi bilo če bi se izmed nas ustanovil pevski zbor, h katerem bi morala pristopiti vsa zato oziroma lepo bi bilo, če bi se med nami ustanovil naših zapele naše krasne domače popevke, s čemer bi lahko dokazale, da smo Slovenci nekaj izrednega, česar niso in nimajo niti največji in najbogatejši narodi.

Tudi bi se lahko pripravljale za razne igre, spevoigre, spevo baletne itd., to pa le, če bi bilo dovolj dobre volje in potrpežljivosti.

Zato smo se zbrale danes in zato je treba, da se zberemo tudi v bodoče ter skušamo izvesti te naše misli in se izpopolnjevati v vsem dobrem, a k temu dobremu skušamo pritegniti vse, kar je našega in mladino vzpodbujati v vsem, kar je vzvišenega. To naše delo in misli moramo pa tudi z vzgledom dokazovati, kajti slab zgled pokvari tudi najboljše delo in najbolj vzvišene misli.

Poleg veselja, razveseljevanja in družabnosti moramo dokazovati tudi kulturo našega srca in našo krepost.

Toda, me mladenke imamo pa še eno, mnogo bolj vzvišeno nalogo v življenju. Me se moramo zavedati, da za dobro človeško družbo, je treba dobrih posameznikov, a za vzgojiti dobre posameznike je treba dobre družine, a za dobro družino je treba dobre krščanske matere. Ako nam Previdnost nakloni družino, drage tovarišice, moramo skrbeti da smo za to telesno in

duševno zdrave. Ni namen, da bi razlagovala razsulo raznih družin, ki jih je seveda mnogo v tem hrupnem velemestu. Nekaj pa le lahko omenim, da so mnogokrat tudi matere krive raznim nesrečam v družinah, in to še prevsem v pogledu vzgoje in nravnosti otrok, a o tem govoriti ni moj namen sedaj. Pripomniti moram, da je to najvišji poklic, za katerega smo ustvarjene in moramo biti pripravljene, kajti boljša človeška družba ne bo prišla po raznih dobrih pevkah, igralkah ali drugih umetnicah, ampak po dobrih, zdravih in razsodnih krščanskih materah. Naša dolžnost pa je, da se že sedaj skrbno pripravljamo za ta stan in če nam Previdnost nakloni družino, hočemo postati zveste žene in skrbne matere.

Nismo danes vse tukaj. Mnoge tovarišice mogoče niso niti vedele za sestanek. Povabite jih prihodnjič vse za katere veste, ali prinesite nam vsaj njihove naslove. Me, ki smo danes tukaj smo gotovo vse z željo, da bi bile plemenite mladenke, zato pa pokažimo našo resnično dobro voljo z našo stanovitnostjo.

(Govorila Vida Kjudrova)

MED MLADENKAMI

Kot napovedano, se je vršil dekliški sestanek 4. okt. Prvi sta bili na mestu gospodični Vida in Kristina, ki sta imeli na skrbi primerno ureditev prostora. Ob napovedanem času je že bilo zbranih dvajset mladenk, nekateri novi, komaj poznani obrazi, druge pa že poznamo in vemo, da so vnete za vsako dobro stvar in se seveda tudi ideja dekliškega krožka opira najprej nanje, ki so pokazale, da se je nanje lahko zanesti. Ni jih veliko teh idealnih in požrtvovalnih, toda dovolj jih je da bodo mogle vzdržati one, katere so bolj brezbrizne.

Spored je bil prav lep.

Sestanka se je vdeležilo poleg 25 naših mladenk, tudi šest deklet domačink, nekatere kot prijateljice, druge pa tudi kot sodelavke.

Najprej je Blanka Fábregas, že znana rojakom iz prireditve 13. sept. zaigrala na piano ter spremljala Margerito Briancesco, ki nas je presenetila s prelepo pesmico.

Nato je imela besedo Lidia Aguilar, ki je s toplimi besedami pokazala na prevažno zadevo dekliškega življenja: prava prijateljica in dobro prijateljstvo. Koliko deklet se zgubi v nižinah življenja, ker so osamljene in zato nasedajo besedičnim lahkoživcem. Zato je prelepa naloga dekliškega krožka v tem da zbliža med seboj dobre mladenke in jih pripravlja za vzvišene naloge, ki jih v življenju čakajo. Ena oprta na drugo imajo mnogo več stanovitnosti v naporni nalogi in tudi mnogo več veseljih trenutkov.

Sledila je nato spet lepa pesmica, nakar je spregovorila Lidia Garavaglia. Pokazala je na drugo prevažno poglavje dekliškega življenja, na značaj, ki ga je treba oblikovati. Srce je tisti motor, ki daje pogon delovanju mladenke, kakor da motor silo, da letalo pohiti v višine. In srce ki vsebuje toliko pogonske sile, mora biti v varnih ojnica, kakor mora biti avijon v zanesljivih rokah, ker sicer je gorje. Izobrazba čustev in značaja je predpogoj osebne sreče, katere naj bo mladenka deležna sama v sebi; je pa tudi osnova sreči, katero naj deli drugim. V vrtincu življenja, ki nas obdaja, je nevarno, da mladenke zgube ves smisel za veličino svoje naloge in iščejo samo razvedrila in ljubkovanja... Kako usodna napaka je to! Kako naj bodo žarišče plemenitosti in sreče, kako naj bodo nekoč srečne matere vrednim otrokom, če so pa iskale samo nečimernosti in jim nikdar ni bilo mari, da bi se s skrbjo pripravljale na svoj veliki poklic.

To prelepo nalogo naj vrši dekliški krožek med Slovenkami, pa bodo srečne njegove članice in z njimi osrečeni ne le Slovenci temveč vsi, ki pridejo v njihovo dotiko.

Za tem je spregovoril par stvarnih besed g. Hladnik,

nakar je povzela besedo Vida Kjurova, katere nagovor objavljamo v celoti.

Konečno je bilo določeno, da se naslednji sestanek vrši 1. novembra ob 15 uri v šoli ul. Paz Soldán 4924 na Paternalu, od koder je prav blizu na Čakarito, kamor bodo vse vdeležanke lahko stopile na žalno slovesnost ob 17 uri.

Obrazi iz Avellanede.

Tisti, ki so poskrbeli za skupen obed.

OB NAŠI NOVI ZASTAVI

Štiri leta že se je oglašala želja: Napravimo si zastavo, da bomo vsaj vedeli, kje se zbrati, kadar kam pohitimo na romanje ali na shod. Tako je rekla in ponovila Marija Horvat na Avellanedi in tako so ponovno prosili mnogi. Slednjič smo prišli do uresničenja želje. Ko smo obnovili Bratovščino Rožnega Venca pred letom, je že bil storjen prvi korak in temu je sledil drugi: Marika Horvat, Franc Bojnec, Hedvika Preininger, Ana Šeruga in Veronika Nemeš so prevzele skrb za denarno zbirko. Kdo bi verjel, da bo stvar tako hitro šla. V enem tednu smo imeli skupaj 300 \$. Kar začudil sem se. Vedel sem, da je zastava v sedanjem času draga stvar, zato me je imelo, od kod bo dobiti tolike peneze in — glej jih vrljih Prekmurcev, kako lepo so se odrezali.

Torej sedaj pa kar na delo, da se najde zastava.

Po raznih krajih smo iskali, toda kaj primernega ni bilo. Slednjič smo pogledali v Santerío Barra, kjer smo našli primerno blago in lepo tkivo, toda... 400 \$. Drago je, in vendar ne preveč.

Začeli smo se pogajati. Zastava je ugajala, toda sedaj je treba misliti tudi na drog, na napis, na sliko.

Z lepo zastavo pa — lesen kol... Ne boš mož kaše pihal! In da bi nam napis samo namalali! Če ne bo vêzen, ne bo lepo.

Sedaj pa še ena točka. Katero Marijo pa naj denemo? Razna so bila mnenja, toda vpričo predloga, da naj bi imeli zastavo s podobo brezjanske Marije Pomočnice Slovencev, katero je doma ves narod tako toplo vzljubil, h kateri smo tako polni zaupanja romali... Ko bi mogli imeti to Marijino podobo, bi bilo pa res prelepo! Ta misel je zmagala in je sedaj na zastavi prekrasna podoba Marije Pomočnice Slovencev.

Pa smo hoteli vtisniti tudi slovensko trobojnico v našo novo zastavo. Kako naj bi to napravili? Spet smo našli: Nič lažjega kot to. Saj je sama podoba brezjanske Marije dala rešitev slovenski zastavi. Bela srajca, modra bluzica in rdeč plašč... Ali ni to prav slovenska zastava?

Sicer je to res nekoliko drugače! pa prav malo! kot so originalne barve. Dali smo jim le nekoliko izrazitejši odtenek, pa je še vedno ista premila Marija Pomočnica Slovencev z ljubkim Jezuščkom.

Ko smo videli mili Marijin obraz gotov, smo kar ostrmeli. Saj to je pa res lepše, kot smo pričakovali.

Nad podobo je v modrih črkah zapisano: Marija Pomoč-

PIEDAD

Si sientes piedad por el caído no lo demuestres,
no aumentes la pena del vencido con tu lástima inerte.
Repréndete más bien, muéstrate iracundo,
hazle sentir la necesidad de la defensa;
no dejes que se abata pues el abatimiento mata
y con la reacción se vence al mundo.
Hazle creer que ha sido fuerte y... pero que erró el camino
y verás pronto de qué suerte rectificará su destino.
Si sientes piedad por el caído no lo demuestres;
sacude su espíritu dormido y hazle fuerte.

OFENSAS

Si alguien te hiere con palabras de ofensa,
toma con calma tu defensa no le zahieras.
Si empuña el arma por desquite, no le incites,
si te insulta convencido de tu maldad,
procura dar luz a su razón y con dulzura
concédele perdón.
Si te hieren por la espalda no te vuelvas,
que el cobarde, con su acción busca su desesperación.
¡Déjale, hermana! verás la mejor venganza es tu desdén.

Vida G. Cebron

Amiguitas: Formemos una ronda y cantemos, que nuestro canto suba al cielo, como un ruego, una súplica, para que nos volvamos a reunir la próxima vez; que será: el 1º de Noviembre a las 15 hs. en PAZ SOLDAN 4924.

nica Slovencev. Še eno prijetno presenečenje nas je čakalo. Sklenili smo, da na zlate črke ne moremo misliti. Saj to pomeni kar 200 \$ dražje. Naj bodo svilene, tako smo slednjič sklenili pogodbo. Toda prišlo je drugače. Med tem, ko so iskali, kako najti svilene črke, je tekel čas in določeni rok je bil pred vrati. Dogovor pa mora biti spolnjen. Pa mi sporočijo od Barre: če bi nam bilo ljube zlate črke?

Seveda so nam ljube, toda za isto ceno!...

In smo res dobili napis z zlatimi črkami, ki bi stale neprimerno več. Ta napis pravi po špansko: *Cofradía del Rosario Viviente, Sección yugoeslava, Avellaneda*. Spodaj pa 1. III (dan obnove bratovščine) 1942 ter *Slovenska Krajina*.

Sedaj pa še drog! Tudi to smo izvojevali kot se spodobi: cel brončen, krasno izdelan, kot pristoja za tako zastavo.

Botra sta bila Pali in Marika Horvat.

*

Po blagoslovu je gospod župnik dr. Carboni imel prelep nagovor v katerem je povdaril zlasti veliko misel, ki nam jo predlaga nova zastava: ljubezen do Boga in domovine. Ta zastava je pa tudi dokaz skupnosti med nami vsemi, ki smo otroci ene matere Katoliške cerkve. "Ste prišli v daljno deželo, čez širno morje, pa ste našli tudi tukaj brate, ki jih z vami družijo ista vera."

Spet so se oglasili pevci.

Teža dneva je slonela na njih. Saj takega praznika Slovinci v Argentini še nismo imeli in toliko naroda tudi nikoli ne na Avellanedi. Zares so se zavzeli. Njihova pesem nam je bila v ponos.

Sveto mašo sem imel jaz. Dr. Kisilaka pa je zadela naloga, da kaj lepega spregovori. Spomnili so naš gospod na veliko dolžnost biti dobri otroci nebeške Matere, da bomo lahko zaupno prosili zase in za domovino, ki toliko trpi.

Po pridigi smo pa napravili spet po starem običaju ofer po slovenski navadi. Nabita je bila kapela. Med narodom, ki ne pozna reda, bi bilo nemogoče vzdržati mir, kaj šele, pripraviti jih do tega, da bi se dali kam premakniti. Naši dobri rojaki so pa tudi to pot pokazali, da vedo ne le kaj je sveti kraj, temveč tudi kaj je disciplina. V tako lepem redu se je razvil ofer, da je bilo nekaj vzornega. Vzoren je bil pa tudi uspeh ofra. Saj smo nabrali 118 pesov.

Traducción de
DARINKA ČEHOVIN

DECIMO CAPITULO

Perezosamente se despertó Tuñús a la mañana, cuando el sol estaba ya alto. Ojeras ensangrentadas rodeaban sus ojos; su pesada cabeza permanecía apoyada sobre la alfombra mientras paladeaba con desgano su boca reseca. Apenas si había levantado la cabeza, cuando se le acercó su servidor. Le ofreció una hermosa taza de caldo oscuro, sabroso, que preparaba con raíces amargas e hígados de aves. La noche anterior lo había satisfecho; ese día también tendió la mano para asir la vasija, sorbió dos o tres veces y luego derramó todo el líquido por el suelo. "¡Vino!"

Aulló y volvió a tirarse sobre la estera mientras se refregaba los semicerrados ojos. Diligentemente su siervo le sirvió del cuero y permaneció delante de Tuñús como una estatua. Mucho tiempo no le plugo a éste tender la mano para alcanzar la copa.

Entonces ante él se arrodilló, sin ser llamado, uno de los más ancianos hunos que lo acompañaban.

"Mi señor, hijo de Atila, el más grande rey, tu siervo te saluda y..."

"Preparen los caballos, cárguenlos y vayan con las mercaderías al norte; esperen donde el Tonzus se vuelve hacia el oeste. Los demás, en persecución de Epafrodit, ¡en el acto!"

"Como tú ordenes, señor. ¡Sólo una palabra te ruega tu siervo!" "¡Habla!"

"¡Algo malo ha sucedido durante la noche! El guardián de los caballos está muerto, han sido robados dos de los mejores caballos."

En su enojo, los ojillos de Tuñús relampagueaban y se abrían. Crujieron sus dientes y golpeó al siervo arrodillado hasta hacerlo tambalear.

"¡Perros! ¿Para qué tiene el amo a los perros cuando duerme? ¡Para que lo cuiden! ¡Y ustedes no me cuidaron! ¡Ni siquiera son perros, hongos podridos, pudredumbre demasiado mala para los cuervos honrados! ¡Dáme el látigo!"

Tuñús saltó y se puso de pie, prendió el látigo y su furia se deshizo en latigazos que ardían sobre la piel de los

que lo rodeaban como si fueran brasas. Ordenó apalear al huno muerto porque había sido un mal guardián; su cuerpo quedó insepulto, como castigo, para que así lo pudieran comer los lobos y las zorras.

Cuando se cansó de aullar y después de aplacar su ira, volvió al lecho.

"Díganme, ¿quién robó a los caballos? ¿Quién mató al guardián?" Balambak se dejó oír.

"¡Señor, tú bien sabes quién fué el inútil que robó los caballos! Mas, ya que lo ordenas, hablará tu humilde servidor. Balambak fué a medir la huella en el barro y la comparó con la que está al lado del fuego. Mira, señor, es el pie de aquel esloveno que anoche recibiste como amigo."

"¿Ese esloveno? ¿El viejo?"

"El joven, señor."

"¡Tras ellos! Balambak, toma al mejor caballo y al mejor compañero y ¡vete tras ellos! Mañana al amanecer ya puedes traerme su cabeza. ¡Vete! ¡Galopa como el huracán, no importa que ambos caballos mueran! ¡Quiero la cabeza de ese perro!"

Balambak eligió compañero y caballo. Volaron por la colina tras la huella. En el camino, se lanzaron en salvaje galope; sólo los caballos hunos podían resistir ese esfuerzo.

Tuñús volvió a dar sus anteriores órdenes. Adelante envió a los caballos cargados, mientras él y un grupo de hunos se escondieron en una emboscada.

*

Radován e Iztok cabalgaron hasta la mañana, lo más ligero posible. El camino era recto, sin senderos; a la derecha murmuraba el río Tonzus. Los caballos habían descansado y comido. Iztok se movía sobre el alto dorso como si se tratará de las suaves pieles en las que se sentaba en el castillo. Gruesas gotas de sudor corrían entre los cabellos blancos de Radován, rociaban la frente y se deslizaban por la larga barba. Cuando apareció el sol, el músico fué rezagándose. Su caballo no demostraba tanta agilidad como el de su compañero. No levantaba tan alto los cascos y sus pasos eran más cortos. Erguía la cabeza de cuando en cuando pero en seguida la dejaba caer. Iztok esperaba a Radován y le sugería, con palabras amables, que tomara la rienda con más vigor. Fácil era conocer que el caballo de Radován era más joven y mejor que el de Iztok. Pero, el animal sentía que no lo guiaba una mano fuerte y que no apretaban sus flancos potentes rodillas.

Radován se limpiaba el sudor de la frente y murmuraba palabras incomprensibles. Sus hirsutas cejas estaban fruncidas, sus ojos velados miraban al valle por entre las orejas de la bestia.

"¡Padrecito, cambiemos los caballos!"

"No lo pasaré tan mal sobre el tuyo. ¡Oh, soy un miserable!"

Enojado, golpeó la lira con el codo, pues se le estaba

Ves čas med ofrom so pevci prepevali Marijine pesmi, med katerimi se nam je prvič oglasila prelepa: Kraljica venca rožnega, naj celi svet ti slavo da...

Še z drugimi pesmicami so nas pevci presenetili. Kdo pač ne bi dal obilnega priznanja njihovemu vnetemu trudu in vrlemu pevovodju, ki se je toliko prizadejal in je lahko ponosen na uspeh.

Naj Marija poplača vsem njihov trud. S prav posebnim zaupanjem morejo dvigniti svoj glas k naši Pomočnici. Saj so v njeno čast vse to storili.

Še eno poglavje je čakalo.

Pevcem, ki se nedeljo za nedeljo trudijo, je vsaj eno znamenje hvaležnosti treba dati ob tej priliki. Zato so se

dogovorili rojaki, naj se jim napravi obed skupno z duhovniki in še drugimi rojaki. Toda kje pa naj se zberemo? Mnogo dobrih rojakov je, ki so ponudili svoj dom. Šli bi lahko k Šerugovim na Piñeyro, ali k Preiningerjevim v Sarandí, ali k Gombocu na Avellanedi... In če bo slabo vreme?... Ne, treba je tako da bo zavarovano za vsak slučaj in... Zakaj pa imamo društveni lokal, ki ima prostorno krito dvorišče, kjer je prostor tudi za tako stvar. Pa so se ponudile pridne gospodinje za kuharice: Sapačeva, Gombocova in še druge.

Tako smo imeli po končani slovesnosti pogrjnene mize in veselo kosilo, pri katerem so tudi pevci imeli veliko besedo.

S slovesnimi petimi litanijami smo končali slovesnost blagoslova zastave.

BRATOVŠČINA ŽIVEGA ROŽNEGA VENCA ima sestanek na **AVELLANEDI 15. novembra**; — na **PATERNALU 29. novembra**.

cayendo por la espalda. Con la derecha, sofrenó el caballo, hasta que este levantó en alto su largo cuello hinchado y empezó a corcovear.

“¡Así, así, padrecito!”

Se lanzaron a un galope más rápido, cabalgaban uno al lado del otro, silenciosos. Iztok estaba contento de poder continuar así su camino.

Varias veces se volvió cautelosamente para mirar el camino, por si a lo lejos aparecía alguna nubecilla de polvo. Lo preocupaba mucho. Si los hunos habían descubierto muy temprano su desaparición, estaban perdidos. ¿Podría escaparse él sólo! Pero ¿y Radován? Él no podría resistir.

A escondidas, trataba de apurar el caballo de Radován. Pero Radován se dió cuenta y balanceó los brazos para hacer equilibrio.

“¡Me harás caer del caballo! ¡Me matarás! ¡Oh, qué clase de hijo!”

“¡No, padrecito! ¡Pero debemos seguir adelante! Si los hunos se lanzaran tras nuestro...”

El miedo rodeó a Radován; pero no se delató. Apretó el caballo cuanto pudieron sus cansadas piernas, estiró las riendas y siguieron nuevamente a galope tendido. El sudor corría en apretados surcos sobre la frente.

*

El sol se acercaba al zenit. A derecha e izquierda del hermoso valle empezaron a asomar montañas más altas, la llanura se estrechaba, casas blancas brillaban por las laderas, en medio de hojas amarillentas.

Sofrenaron los caballos, cubiertos de espuma y cansancio. Radován miró a derecha e izquierda por las colinas.

“¿Aún no se vé a Epafrodit? En Odrina estará bebiendo, griego borracho, mientras Radován sufre sed por su culpa. ¡Que lo alcance Tuñús! ... ¿Adónde me arrastraste, Iztok?”

“¡No te laments, padrecito! ¡Tú lo aconsejaste!”

“¿Tú lo aconsejaste? ¡Ah, sí! Cuando el músico dijo: ¡Toma el cuchillo y mata! ¿Cuándo? ¡Oh, Morana! ¡Yo que viajaba tan tranquilo! ¡Y ahora, contigo, tengo todos estos dolores!”

“Si quieres, podemos desmontar, Radován. Nos acostaremos a la sombra para que descanses. Tengo un pellejo de vino. ¡Mira, lo guardé para tí! Los hunos no vendrán tras nuestro.”

“¿Que no vendrán? ¿Qué sabes tú? Yo sólo sé que debo huir, aunque me duelen los huesos como si hubieran estado sentadas encima mío diez pestes durante tres noches consecutivas. ¡Oh, Morana!”

Rápidamente atravesaron la desierta carretera. Los caballos se sacudían mientras arrancaban el pasto casi seco del borde del camino.

“¡Dáme el pellejo!”

Iztok lo sacó de entre los pliegues de su túnica de lino y se lo entregó a Radován. El anciano bebió con fruición.

Entonces Iztok descubrió a lo lejos, hacia adelante, una nube de polvo y oyó el chirrido de unas ruedas.

“¡Mira, padrecito! ¡Tal vez sea el comerciante!”

Radován abandonó el pellejo medio vacío y observó con los ojos desmesuradamente abiertos. El resonar de las ruedas se distinguía claramente, en el camino se divisaron algunos caballos.

“¡Por la Providencia, es Epafrodit! ¿Quién otro sinó? Debí marchar muy rápido y salir temprano de Odrina. El camino es largo.”

Enseguida acercó el pellejo a la boca y lo vació hasta la última gota.

“¡Ahora, hijito, rápido! ¡Que sepa Epafrodit cuánto tuve que sufrir!”

Largaron los caballos al galope con foga juvenil. Muy pronto desapareció la distancia que mediaba entre ellos y el comerciante.

¡Paz! ¡Paz! — gritaba el músico agitando la lira...

“¡Pax, eiréne! ¡Pax, eiréne!” (eiréne — paz en griego).

Radován gritaba y sacudía la lira sobre su cabeza, a medida que se iba acercando; porque delante del carro viajaba un buen número de mercenarios armados. Cuando divisaron a Iztok y a Radován aferraron mejor sus lanzas y los observaron con interés.

“¡Pax, eiréne!” Repetía Radován, haciéndoles reverencias. Cuando los jinetes vieron que estaban desarmados, aflojaron las lanzas y los observaron con curiosidad. Con todo, no les permitieron separarse del centro del grupo. Volvieron las cabalgaduras y se acercaron al carro, que había quedado rezagado.

Radován enjugaba el sudor y repetía sin cesar:

“Pax, pax, pax.”

Cuando se sintió más aliviado, preguntó en un mal latín, mezclado con palabras griegas si viajaba con ellos Epafrodit.

Los mercenarios se sorprendieron y acercaron aún más sus caballos a los de Iztok y Radován.

“¿Qué quieres con nuestro señor Epafrodit?”

“¡Librarlo de la muerte!”

Y dirigió una mirada de soberbia por sobre el grupo. Todo su miedo había desaparecido para dejar en su lugar al orgullo y a la astucia propia del interesado músico.

“Librarlo de la muerte?” Murmuraron todos a una y se miraron sonriendo.

“¡Por Cristo, a quien vuestro señor eleva sus oraciones, les digo que son locos si es que se ríen de mis palabras!”

“Echa del caballo a ese necio bárbaro!” Gritó uno de los jinetes prendiendo a Radován. Éste lo oyó y, enojado, se afirmó sobre el caballo.

“¿Golpea al bárbaro, golpéalo, golpea! El bárbaro seguirá su camino, pero vuestras cabezas rodarán por el pasto como zapollos cortados. ¡Por Cristo!”

Radován se persignó torpemente.

“¡No sigas hablando! Prosigan su camino y dejen en paz al señor, que descansa en su carro. Nuestras lanzas y nuestras espadas lo librarán de la muerte.”

“Nosotros seguiríamos si tuviéramos corazón de perro, ¡como el tuyo! Así pues, no me voy; yo libraré a Epafrodit.”

La cuadriga se detuvo delante de ellos. Un hermoso tapiz damasquino cubría el carro, para dar sombra. Se movió y entre sus pliegues brillaron los ojos grises del griego Epafrodit.

“¡Epafrodit, Epafrodit!” Gritaba Radován.

El comerciante hizo seña a un guardián para que se acercara.

“¿Qué quiere el bárbaro?”

“¡Dice que quiere librarte de la muerte, señor! ¡Me parece que está loco!”

Separando la alfombra, el griego se mostró sobre el carro. En las afeitadas mejillas mostraba una nariz un tanto afilada i aguilieña. En sus pequeños ojos parecían arder esos

ocultos fuegos, que escudriñan el porvenir y hacen cálculos sensatos.

“¡Que se acerque el bárbaro!”

Radován recibió orden de desmontar. Cansado y deshecho, bajó del alto caballo y se abrió camino a fuerza de suspiros.

“¡Rápido! ¡Dí qué deseas! Tenemos prisa. Si tienes hambre, que te den pan; si sed, tírate al suelo y bebe, allí tienes agua.”

Y con ademán señorial Epafrodit señaló el río.

“¡No mendigo, señor! Los músicos nunca mendigamos. Si no nos ofrecen los hombres, sí lo hacen cielo y tierra!”

Epafrodit soltó la rienda con una mano, los caballos se movieron y la cuadriga ya iba a continuar su marcha.

“¡Detente, Epafrodit! ¡No vayas a la muerte! ¡Tuñús te espera en una emboscada!” Radován gritaba y se asía del carro. El nombre del jefe huno dió en el blanco. Los caballos se pararon y los jinetes se acercaron al esloveno.

“¡Mientes, bárbaro! ¡Tuñús estuvo hace apenas unos días en Odrina y llevaba consigo una carta con el sello del Emperador!”

“¡Cristo, tu Señor, te cuide en tu ceguera! ¡Mira estos caballos! ¿De quién son? Hunos, de Tuñús. ¡Los robó mi hijo! Anoche cantamos para los hunos; Tuñús estaba borracho; soltó su lengua, nombró tu respetable nombre y afirmó que esta noche te asaltaría. Sentí entonces lástima hacia tí; mi hijo jugó su cabeza para apoderarse de los caballos, por tí se arriesgó, Epafrodit, a quien no conocemos. ¡Y ahora mírame! ¡A través de la túnica se vé la sangre, pues para salvarte iba a la muerte, sobre este caballejo que tiene el dorso tan duro como los dientes de una horquilla!”

Epafrodit se asomó; en sus mejillas se leía la credulidad, miraba los caballos; los jinetes dudaban, pues todos habían visto a los hunos en Odrina.

En ese momento, inesperadamente gritó Iztok, que no había entendido la conversación.

“¡Los hunos! ¡Los hunos!”

“¡Húnnoi, Húnnoi!” Iba de boca en boca. Todos se dieron vuelta. Sobre ellos se abalanzaban dos caballos. En un segundo, todas las lanzas estaban en ristre. Epafrodit saltó del carro y montó sobre su hermoso caballo árabe, que estaba atado detrás de éste.

También Radován subió prontamente en su caballo, olvidado de sus dolores.

“¡Sólo dos! ¡Éstos vienen tras nuestro! ¡Atáquenlos!” Gritó Radován.

“¡Deténganse!” ordenó Epafrodit.

Bien se distinguen los trajes hunos, tan cerca estaban los jinetes. Entonces se detuvieron inesperadamente; reconocieron al carro de Epafrodit y a los caballos robados, sobre ellos a Radován y a Iztok en sus blancas túnicas. Gritaron una maldición huna sobre los eslovenos, giraron sus caballos y desaparecieron con la velocidad del rayo.

“¿Epafrodit!, ¿todavía dices que miento?”

“¡No mientes! ¡De regreso! ¡Tuñús es un terrible bandido!”

Dieron vuelta al pesado carro. Los mercenarios debieron quedarse muy atrás para cuidar la retaguardia.

“¿Qué puedo darles en pago?” Preguntó el comerciante a Radován.

“Permítenos acompañarte a Bizancio; hacia allá nos dirigimos.”

“Bien, a Bizancio conmigo, entonces. Después iréis a mi casa; habrá grandes fiestas y será difícil encontrar albergue. Por eso seréis mis huéspedes.”

Radován guiñó un ojo a Iztok, que no comprendió por qué; pero comprendió que todo iba bien...

“Aún otra cosa, señor, si podría sentarse al lado del conductor. ¡Estoy cansado!”

Epafrodit le permitió subir al carro.

Los cascos de los caballos resonaron sobre la carretera y las ruedas crujieron. El carro desapareció envuelto en una nube de polvo.

**

Esa misma noche, Balambak llegó hasta Tuñús.

“Y la cabeza?” Rugió el jefe.

“¡Toma la mía! Los eslovenos nos delataron. Epafrodit vuelve a Bizancio.”

Tuñús tronó.

“¿Quién delató mis planes a esos perros? ¡Qué sea destruido en el acto!”

“Balambak, tu siervo, te dice: el vino delata los secretos.”

“¡Que se lo destruya, como dije!”

Balambak cortó todos los pellejos, para que se derramara el vino.

Cuando el suelo quedó enrojecido por el generoso líquido, Tuñús juró por el ataúd de oro de Atila y por su más hermosa mujer, Kerka, que la sangre eslovena correría a torrentes. (Continuará)

Četniki v Sloveniji

Delovanje zasedbenih čet v Sloveniji, ki so pretrpele v razdobju od 15. julija do 10. avgusta zelo težke izgube, se je v zadnjih dneh zelo umirilo. Laško napredovanje je ustavljeno skoro v vseh odsekih. Ponekod so naši bataljoni celo začeli z uspešnimi protinapadi.

Najbolj srditi boji so divjali zadnje dni v odseku Borovnica-Škofja Loka, Grosuplje-Krim. To so osvojevači neprestano s topovi obstreljevali naše postojanke in sicer z ognjem iz 16 baterij, do čim so na okrožja Blok osredotočili ogenj iz 8 baterij in enega bataljona strojnje.

Najtežje izgube so imeli fašisti v nekem odseku, kjer so ujetniki sami pripovedovali, da je padlo v enem dnevu 320 vojakov in oficirjev.

Gverilci krimskega oddelka so v začetku avgusta poskusili nekaj posebno smelih podjetij, katera so srečno in uspešno izvedli. Dne 3. avgusta so gverilci te skupine vrgli iz tira vlak, ki je vozil laške čete proti Kočevju. Promet na tej progi je bil pretrgan celih 24 ur.

V vaseh Osredok in Centa, kjer ni bi-

lo nobenih spopadov, so fašisti pomorili vse moško prebivalstvo. Ducate drugih vasi je zadela ista usoda. Fašistovski barbari so popolnoma do temeljev porušili Sodražico in zažgali in uničili vse kraje v južnih predmestjih Ljubljane na črti Grosuplje - Želimlje - Brezovica - Borovnica. Vasi Mačkovec in Travná Gora so zgorele.

Neprestano bombardiranje in požiganje vasi in sel se nadaljuje v mnogih krajih Slovenije, najbolj pa v Beli Krajini.

Belokranjski gverilci

s pomočjo petega oddelka slovenskih gverilcev nadaljujejo uničevanje obkroženih laških posadk in zavzemajo posamezne, samotno ležeče utrdbе. Razen trdnjave Hrast, so belokranjski gverilci zavzeli tudi utrdbе v Rožnem Dolu in Ratežu. Poslednjega so vzeli z napadom, v katerem je bilo ubitih 30 laških vojakov in ravno toliko ranjenih.

Drugi gverilski oddelek je zavzel laško utrdbо pri Zajcu (na cesti iz Novega mesta čez Gorjanecv v Metliko) in ubil 20 laških vojakov in častnikov. Naše izgube

v teh bojih so bile izredno majhne in štejejo le 3 mrtve in 9 ranjenih gverilcev.

V Žirovnici

Prva skupina slovenskih gverilskih oddelkov na Gorenjskem je v avgustu neprestano napadala nemške posadke in železnice. Več mostov je bilo pognanih v zrak, med njimi železniški most v Žirovnici.

Moštvo prve stotnije prvega gorenjskega gverilskega bataljona je obkolilo v bližini Žirovnice hišo, v kateri so bili nastanjeni prisilno mobilizirani Slovenci, ki so se udali brez boja. Gverilci so jih razorožili in poslali domov. Kokrška gverilska skupina je obkolila nemško žandarstvo posadko v bližini Tržiča in pobila takorekoč vso fašistovsko garnizijo — 80 Nemcev. Gverilci so zaplenili vso vojno opremo te posadke.

Pri Podnartu

so gorenjski gverilci pred kratkim vrgli iz tira nemški vojaški vlak. Veliko število nemških vojakov in častnikov je bilo ubitih in ranjenih. Zopet drugje so gverilci pognali v zrak tri tovorne avtomobile polne nemških vojakov.

LAS SUPPLICAS PARA LA PAZ

Invitamos a todos los amigos de la colectividad yugoslava para que concurran a la hermosísima basílica de la Medalla Milagrosa en parque Chacabuco, Curapaligüe 1200 y Asamblea, para implorar la paz del mundo.

La peregrinación yugoslava se realizará el día 22. de Noviembre. La misa será a las 10 horas y la bendición a las 17 horas.

Interpretará la misa latina el coro esloveno de hombres.

●

CELODNEVNI SHOD Z MIROVNO PROŠNJO v svetišče ČUDODELNE SVETINJE se vrši 22. NOVEMBRA. Zberemo se ob 9.45 na pločniku nasproti cerkve in z zastavo na čelu odidemo v cerkev.

Bazilika je bila dograjena letos v maju in je dragocen biser stavbene umetnosti.

22. NOVEMBRA SE VRŠI SHOD IN MIROVNA PROŠNJA SLOVENCEV

V baziliki Čudodelne Svetinje (Medalla Milagrosa), ki leži na stiku ulic Curapaligüe in Asamblea v parque Chacabuco.

OB 10 URI BO SV. MAŠA.

OB 17 URI BODO PETE LITANIJE.

To bo prvi naš obisk v to prelepo Marijino svetišče. Kdor pozna zgodovino čudodelne svetinje, kmur je znano nešteto čudežnih uslišanj, katere so verni dosegli po prošnji podprti z zaupanjem v čudodelno pomoč, pač razume, kako je bilo mogoče, da je svetišče Čudodelne Svetinje v pol leta, odkar je dovršeno, doseglo tako velikanski obisk romarjev. Z nobenim svetiščem se še kaj takega ni zgodilo tukaj in najbrže nikjer v tako kratkem času. ... Marija je obljubila in tudi obljubo izpolnuje, čudežno uslišuje, kadar je v srcu prava vera in vdanost v božjo voljo in kadar je prošnja v Jezusovem imenu.

Zato bomo pa tudi mi v obilnem številu pohiteli na obisk k Mariji 22. novembra in njej izročili naše potrebe in prošnje.

Njej bomo ponesli pa tudi najsilnejšo potrebo in prošnjo našega naroda, v imenu vseh tistih, kateri morajo ječati v grozotah vojske, v imenu naše trpeče domovine. Našo Marijo Pomagaj bomo ponesli v njeno svetišče, da naj stegne svojo roko v pomoč narodu, ki je s tolikim za upanjem k njej svoje roke dvigal!

Prišli bomo namreč z našo novo zastavo. Bodite točni! Sveta maša se začne točno ob 10 uri, zato moramo biti na mestu četrte ure preje.

Zbrali se bomo na pločniku (vereda) Av. Asamblea nasproti cerkvi na strani proti parku, od koder bomo z zastavo na čelu stopili v svetišče.

Dovozna sredstva: Omnibusi: 9, 22, 34, 44, 48, 54, 70. Colectivi: 4, 7, 26, 27, 62, 66. Tramvaji: 26, 46, 48.

ZAHVALA ROJAKOM

V skladu s programom sem obiskal rojake v Córdoba, Altí Graciji in v Rosariju.

V CORDOBI je prišlo 14. in 15. oktobra precej ljudi k sv. maši. Obiskal sem večino slovenskih družin in bil povsod ljubeznjivo sprejet.

Obiskal sem tudi Andreja Laha, ki je bil pred tremi meseci operiran in sem ga našel pri zdravju, ki obeta dobro.

V ROSARIJU mi je okrajšal pota g. konzul Rubeša, ki mi je omogočil obisk večine rojakov. Vsem, ki so me tako ljubeznjivo sprejeli in g. konzulu za vožnjo naj se še enkrat toplo zahvalim.

V Paraná nisem mogel iti in prosim rojake, če bi poravnali narečnino po poštinih bonih.

Janez Hladnik.

PRIREDITEV SLOVENSKE ŠOLE

se vrši 8. NOVEMBRA ob 16 uri v Armenski dvorani - ACEVEDO 1353

Kdo si ne želi veselega trenutka? Lepšega veselja pa, kot ga nudijo prelepi nastopi naših otrok, iščete zastonj. Zato ta dan vsi pridite! — S tem boste tudi podprli slovensko šolo, kar je narodna dolžnost vsakega Slovenca.

UNA PAGINA DE HISTORIA

(Continuación)

LAS INCURSIONES TURCAS EN LA SEGUNDA MITAD DEL SIGLO XV.

La muerte del rey Vladislao, el último sucesor de la rama albertina de los Habsburgos († 1457) desgarró la unión entre Austria, Bohemia y Hungría, la que Vladislao mantenía aún con su persona. Las peleas por la posesión de estos países pronto empezaron y no exenta Eslovenia. En Bohemia en 1458 es elegido rey *Jorge de Poděbrad* en Hungría *Mateo Korvin* que la canción popular eslovena conoce bajo "Kralj Matjaž" (rey Mateo). En las provincias austriacas se combate por la sucesión entre varios miembros de la dinastía reinante, sobre todo entre el emperador Federico y su hermano Alberto. El interés de la unión, la defensa hacia afuera, la seguridad del territorio y de la población, todo eso eran pamplinas, lo principal era la codicia y avaricia por la tierra, aunque con esto sucumbían la cultura y economía. Las tropas mercenarias saqueaban el país bajo el mando de sus generales. Uno de ellos era el husita checo, *Juan Vitovec*, quien anteriormente estaba al servicio de los condes de Celje; desaparecidos éstos, cambió frecuentemente de amo, erigiéndose ultimamente, por gracia del rey Vladislao en banus de Eslavonia y conde de Zagorje. Entre los eslovenos "este herético checo adscripto al diablo" ha dejado huellas muy hondas. En "Pegam" de la canción popular "Pegam in Lambergar" está conservado el nombre del condotiere checo. Comandantes y soldados checos, conocidos por sus dotes militares, eran muy numerosos en aquel entonces en los ejércitos mercenarios. Las hazañas de Juan Vitovec fueron episodios dolorosísimos de la historia eslovena. Casi toda la Carniola superior (desde Ljubljana hasta Jesenice) y buena parte de Estiria sur, fueron escenarios de batallas y saqueos. El pobre campesino no tenía seguridad ni de su vida ni de sus animales, ya que repentinamente se presentaba algún

grupo de soldados, mejor dicho bandidos, que se llevaban lo que se les antojaba.

Otro de tales comandantes de aquella época era el esloveno *Andrés Baumkircher*, un tipo de fuerzas físicas extraordinarias. Este también estaba al servicio de varios dinastas hasta que por fin se afianzó en la corte del rey húngaro Mateo Korvin.

Los nuevos reyes de Bohemia y Hungría, que por elección salieron del seno del pueblo, co-decían en asuntos internos de los países habsburgueses. Durante el conflicto entre el emperador Federico y su hermano Alberto, el emperador hasta llegó a ser asediado en su castillo de Viena. Tan solo la oportuna ayuda del rey checo y de Baumkircher salvó al emperador de una situación embarazosa.

La muerte del archiduque Alberto († 1463), quien no tenía hijos, apaciguó la tirantía en la dinastía de los Habsburgos. Mas nuevas dificultades surgieron en el sur. La ciudad de Trieste logró del emperador un edicto según el cual las mercaderías provenientes de las provincias habsburguesas se debían exportar por el puerto de Trieste. Los eslovenos rehusaron aceptar tal medida y prefirieron exportar por vía de Capodistria, puerto veneciano. El conflicto dió origen a una guerra, en la cual los venecianos — para defender los intereses de sus amigos comerciales eslovenos — empezaron a sitiar Trieste. La ayuda prestada por el emperador a Trieste era insuficiente y la ciudad se vió obligada a una paz desventajosa. Los venecianos obtuvieron los castillos Mokovo y Sacerb — situados muy cerca de Trieste — los poblaron con sus guarniciones y también en la ciudad misma se fortaleció el partido veneciano. Sus intrigas dieron resultados fatales para el porvenir de los países litorales eslovenos, ya que el elemento latino, arraigado en las dos ciudades marítimas: Trieste y Capodistria, resto de los pobladores antiguos de dichos pueblos, recibieron nuevo entusiasmo para conservar su carácter latino. A no ser por este hecho, todos los descendientes romanos, en aquella parte, hubiesen quedado asimilados por la población eslovena que los rodeaba.

OPAZOVALEC

Ljubljancani se ne smejo ganiti brez propustnic

Prav isto seveda velja za vse kraje. Vsak 14 letni mora imeti osebno izkaznico. Če gre iz ene občine v drugo pa tudi prelaznico, s katero sme le po določeni cesti. Če ga zalotijo na drugem kraju ga kaznujejo do 5000 lir kazni. Na poziv se je takoj ustaviti, če ne streljajo. Ponoči pa se strelja tudi brez poziva.

Gozdovi ob cestah

Ljubljanski komisar je odredil, da morajo ob železnici in nekih cestah posekati 150 m na vsako stran vse drevje in grmovje. To delo morajo opraviti lastniki sami v 60 dneh. Ta odločba velja za celo železnico od Postojne skozi Ljubljano do Novega mesta; nadalje ob veliki cesti iz Postojne skozi Logatec v Ljubljano; Rakek-Cerknica; Grahovo-Bloke-Bločice, Bloška Polica-Lož; Ljubljana-Višnja gora-Novo mesto. Lastniki posekanih gozdov imajo pravico prositi za davčno olajšavo. Čez tri leta bodo morali spet pogozditi posekane laze.

Italijanski škofje

so se zavzeli za zatiranje Slovencev. Poslali so Mussoliniju obširno spomenico, v kateri navajajo nasilstva in poboje nad mirnim prebivalstvom, ki so jih zagrešile vojaške in fašistične oblasti. Spomenica zahteva ukinitvev miličnih in vojaške uprave in upeljavo civilnih oblasti. Tako poročilo smo dobili skozi švico.

Kot talca

sta bila ustreljena: na Jesenicah Zalokar, znani športnik kluba Bartstvo, v Kamniku pa diplomirani pravnik dr. Benkovič.

V Ljubljani na ulici

je bil ustreljen Jakob Jan, znani narodni borec iz Gorij pri Bledu, bivši narodni poslanec, banški svetnik in velik organizator katoliških zadrug i vodilni član Zadružne zveze.

Borbeni duh v Sloveniji

"Regime Fascista" zelo ostro protestira proti borbi slovenskih četnikov in med drugim piše tudi: Če bi le en teden civilno prebivalstvo hotelo dati roko italijanskim oblastem, bi že zdavnaj nastopil mir v Sloveniji. Tako pa so ljudje nespravljivi, "ker so jih zapeljale pridige dr. Korošca in besede Stalinove"....

Vlak internirancev

so rešili slovenski četniki. 2000 moških so peljali v Italijo. Pri nekem viaduktu blizu Borovnice se je vlak nenadno ustavil in je že bil v rokah 24 četnikov, največ akademikov, katere vodi dr. Karel Bablar. Četniki so dobili mnogo pomočnikov in mnogo potrebščin, katere so ob enem z vlakom zaplenili. Posledica pa je bila požig Borovnice in nekaterih drugih vasi.

Kočevarji na Bledu

Nekatere so preselili na Bled, od koder so eni že bili naseljeni na stalne kraje na Štajerskem kot polni Nemci.

Velike internacije Slovencev

V zadnjih dneh junija so Italijani aretirali nad 6.000 Slovencev. Med njimi je bilo zelo mnogo študentov od 16 leta naprej. Vse aretirance so odpeljali v Gonars blizu Udine na Goriškem. Med interniranimi je tudi bivši nar. poslanec Pavle Masič in žel. uradnik Cimperman. Število internirancev je s tem naraslo že na 10.000 oseb.

En tak transport internirancev so pri Borovnici napadli gverilci in osvobodili in odpeljali s seboj skoro vse v vlaku se nahajajoče internirance.

Slovenska govorica prepovedana!

Italijanske oblasti so v Trstu z uradnim razglasom prepovedale uporabo slovenske govorice!

V Ilirski Bistrici

Radi tega, ker so bili ubiti trije italijanski oficirji, so Italijani v okolici Ilirske Bistrice ustrelili 75 slovenskih kmetov ter popolnoma uničili 7 vasi.

Italijani zapirajo

Dne 25. februarja so Italijani v Ljubljani zaprli Petra Kovačiča, bivšega profesorja veronauka v Celju.

Dne 5. marea so Italijani zaprli dr. Karla Capudra, direktorja I. drž. realne gimnazije v Ljubljani.

Sodražica je bila požgana do tal

Ta velika vas leži v bližini turjaških gozdov in je zato služila kot važna postojanka slovenskim četnikom. Koncem

Julija so celo vas Italijani požgali.

Po reuterjevih vesteh iz Moskve, so Italijani pri požigu Sodražice v Sloveniji pobili 1.500 ljudi. Vse prebivalstvo je bilo ali pomorjeno, ali pa je poginilo v plamenih.

Laške vojne oblasti so dale požgati vse slovenske vasi na stari meji, v odseku med Ljubljano in Grosupljem.

V Kranju

je bilo koncem februarja aretiranih 74 oseb. Med aretiranimi so bili ljudje vseh slojev in poklicev. Med njimi je tudi mnogo žensk. Obdolženi so bili, da so podpirali osvobodilno fronto. Vsi aretiranci so bili odpeljani v zapore v Begunje. Med aretiranimi so bili tudi naslednji: Wedling Ivo, trgovec; Aljančič, sin čevlj. mojstra; Rauch, mag. farmacije; nač. žel. postaje Toporiš in njegov sin; gospodična Krčeva, hčerka trafikanterja na Stari pošti; sin vrvarja Šinkovec; Podjavoršek Hinko, trgovec; Zabret Lojze, Zabret Joško, oba tovarnarja v Britofu pri Kranju; dr. Matajec; dr. Herfort; Limnar Zlatko, brivski mojster, gđ. Karbarjeva; ing. Savnik; Benedik Franc iz Stražišča in njegov sin; Jereb, predelavec v tovarni Semperih; mag. phar. Kmet; sin profesor Kmeta; gđ. Škrljeva, uradnica v tovarni Lutese.

Nadalje se je ob istem času nahajal v radovljiških zaporih neki dr. Tomšič iz Ljubljane, ki je bil noč in dan vklenjen v verige.

Opomini laškega časopisja Slovincem

Havasofi prinaša iz Rima sledeče: "Regime Fascista" znova prigovarja Slovincem, naj se ne pridružujejo gverilskim bojevnikom. List trdi, da se v začetku, ko so prikoralake laške in nemške čete, niso puntali in na ta način izrabljali naklonjenost režima ki jim je zajamčila njihov etniški karakter. Sedaj pa se je od komunistov organizirani odpor razširil med Slovinci in njihovo prikrito sovražstvo napram Italijanom je buknilo na dan in povzročilo celo vrsto sabotažnih poskusov in atentatov. Tako je zdaj že več kot leto dni. Slovenski narod stoji na križišču, piše "Regime Fascista". Pokazati mora svojo socialno in politično zrelost v dveh stvareh: ali bo zares odklonil banditizem in sodeloval z laško oblastjo, ali pa se bo postavil na stran sovražnikov civiliziranih narodov in bo moral potem prenašati posledice te odločitve. Ali z Rimom, ali z Moskvo. Na vsak način pa je potrebno zadušiti slovenski punt. Zastonj je upati, da bi bilo mogoče privedi slovenske partizane do pametnega in pravnega mišljenja, toda razumni ljudje žive brez dvoma tudi onkraj Postojne in Ljubljane. Povejmo jim torej še enkrat, zaključuje list, da bo tudi italijanske potrpežljivosti enkrat konec.

V Ljubljani

je bila določena cena za suho polenovko 11 lir. Namočena stane 10 lir kilogram. Visoki komisar za ljubljansko pokrajino je uvedel takozvani "enotni obed" za sobotno večerjo ter za obed in večerjo ob nedeljah. Goveje meso in tetelina se sme prodajati le v soboto in nedeljo.

Poveljstvo tretjega oddelka

slovenskih gverilskih čet poroča, da je v teku meseca julija izgubila laška vojska na tem ozemlju 822 vojakov in 82 častnikov.

V isti dobi so vrgli iz tira 9 sovražnih

Na dvorišču pred "Slovensko Krajino" na dan blagoslovitve nove zastave na Avellanedi.

Del vdeležencev pri skupnem kosilu.

laških vojakov in 2 oficirja, a 17 je bilo ujetih. Tretji odelek slovenskih gverilcev se je boril tudi proti nemškim četam. Skupno so osvobodilci izgubili v juliju 1280 vojakov in oficirjev. Bori za svobodo so razen tega kaznovani s smrtjo 32 vohunov in izdajalcev.

V isti dobi so vrgli z tira 9 sovražnih vlakov na železniški progi Ljubljana-Trst in Ljubljana-Novno mesto. Izvršili so 11 napadov na sovražne vlake, ki so prevlačali vojni material.

Koroški Slovenec obsojen na smrt

Dne 12. junija letos je bil v Celovcu ustreljen 32-letni K. Savš iz Sv. Petra pri Celovcu. Obdolžen je bil, da je že več let deloval proti državi in da je kot veleizdajalec razkrajal odporno silo nemške države.

V Domžalah

je učitelj po končanem pouku dejal šolarjem, da lahko zapojejo kakšno pesem. Zapeli so — jugoslovansko himno.

V občini Sv. Martin pri Gorici

je bil ubit gozdni nadzornik Ivan Prinčip, fašist. V Trstu so bili ubiti 4 fašisti oz. simpatizanti. Radi teh dogodkov v juniju je grozilo italijansko časopisje Slovincem, češ, da niso hoteli sprejeti prijazne ponudbe Italijanov. Nekdo pa daje svet, da bi bilo bolje pustiti aneksijo Ljubljane.

V Tuhinjski dolini

so gorenjski gverilci imeli spopade in ob tej priliki ubili več višjih nemških častnikov. Neprestani boji se vrše v predmestjih Jesenic in Kamnika. Nemški osvobodilci so večkrat brezuspešno poskusili plezati Karavanke preko sedla na Ljubelu. Vsako pot so jih gverilci obsuli s težkim ognjem iz strojnice in pušk ter jih prisilili, da se umaknejo.

Nemška kolona od približno 2.000 vojakov in častnikov je pred kratkim zopet poskusila napasti postojanke gverilske skupine pri Polhovem gradu. Tudi tukaj se je moral sovražnik umakniti.

V Zagradcu,

ki leži v bližini Žužemberka so slovenski gverilci porazili laško kolono in ubili 80 laških vojakov in častnikov.

V bližini Podstenca

trajajo srditi boji že več dni. Italijani so do zdaj izgubili že preko 400 vojakov in častnikov, mrtvih in ranjenih.

Prav posebno težke izgube je pretrpel sovražnik tudi v odseku Grosuplje-Borovnica, kjer boji trajajo že več tednov.

Štajerski spomeniki

V Dolnji Štajerski se je začela akcija za iskanje pomembnih kulturnih spomenikov, ki jih zbirajo in pošiljajo v Hei-

matmuseum (domovinski muzej), ki so bili nedavno ustanovljeni. To velja zlasti za predmete, ki jih izdelujejo krajevni obrtniki, folklornega in narodopisnega pomena, ter listine, ki se nanašajo na zgodovino naseljevanja spodnje Štajerske. Najdragocenejši med vsemi je brosnast doprsni kip Germanika, ki so ga našli leta 1921. v Sv. Jurju pri Celju.

To in ono iz Slovenije

V Mostah se je dogodil prav posebno znamenit primer laške morale. Tam nekje je bil postavljen laški vojaški odelek s strojnico, da čuva nad delom Most, ki so bile določene za hišno preiskavo. Blizu je bila mlekarna in lačni Lahi so dobili povabilo, naj pridejo na južino. Takoj so se odzvali in pustili strojnico na mestu. Ko so se najužinali in vrnili na svoje mesto, ni bilo strojnice nikjer. Slovenski fantje so jo bili namreč med južino odnesli, ne da bi Lahom povedali, kam naj jo gredo iskat...

Prav tiste dni, ko sem bil v Ljubljani se je vsesplošno govorilo, da so Nemci nekje na Štajerskem dva avtobusa, polna slovenskih otrok, polili z nafto in zažgali. Dalje, da po mnogih krajih vep-ljajo otrokom bacile sifilisa in drugih spolnih bolezni, da na ta način narod že v kali zatirajo. Starejši mladini, zlasti dijakom in akademikom, pa da inokulirajo bacil tuberkuloze. Prav stare ljudi pa, ki so jim iz kakršnegakoli razloga na poti, morda zgolj z ekonomskega vidika, ne izseljujejo, ampak jih odvažajo v neko bolnišnico iz katere nihče več ne pride ven. Kvečjemu lepega dne dobijo sorodniki kupček pepela. Enaka usoda preganja bolne ali fizično pomanjkljive.

Naše knjige pobirajo

Ljubljana, 19. marca. — Opozorilo novomeškega Dopolavora. Predsedstvo občinskega Dopolavora v Novem mestu poziva vse tiste osebe, ki še imajo knjige, ki so bile last bivše Sokolske knjižnice v Novem mestu, da jih izročijo do 31. t. v sedežu bojevnikega fašija v občinski hiši. Vsi, ki v predpisanem roku ne bi izročili knjig, bodo izročeni policijski oblasti.

Gorenjsko pride pod Italijo?

26. junija je Bern sprejel iz Ljubljane poročilo, da je bil med Hitlerjem in Musolinijem dosežen sporazum, po katerem naj bi Gorenjsko dobila Italija. V zameno naj bi Italija poslala večje število vojakov na vzhodno bojišče.

Tovarne selijo

Iz slovenskega ozemlja, ki so ga zasedli Nemci, prihajajo poročila, da Nemci razdirajo tovarne in jih preseljujejo nekam v vzhodno Nemčijo. V Kranju, kjer je bilo središče tekstilne industrije v Slo-

LISICA ZVITOREPKA

DVOBOJ NAJ ODLOČI

Nadalje me toži tudi gavran Krokač; pravi, da je izgubil svojo starko, in seveda, precej je zopet Zvitorepka vsega kriva! Bog si ga vé, kako ostudno govno je požrla stara Krokača in kaj ji je obležalo v želodec! Morebiti je pogoltnila kako ribo s kostmi vred in je svojo požrešnost morala plačati z življenjem? Mogoče, da je potem žalujoči mož sam obral in okavsal svojo rajno ženo! Kdo vé, ali ni morda celó sam kriv njene smrti, da si je na ta način priskrbel mastno južino? Saj Vam je znano, da gospod krokar osobito ljubi mrhovino. Ako bi ga natančno izprašali in ako bi ga smela nekoliko priviti, bi zvedeli najbrž dokaj zanimivosti, ki jih je črnosuknež previdno zamolčal. Pa kako bi bilo sploh mogoče, da bi bila prišla v bližino gospe Krokače in jo vrhu tega še zavratno popadla! Saj je vendar vsem znano, da vrane po zraku letajo, a jaz hodim po zemlji!

Ako me hoče kdo takih in podobnih zlodejstev obdolžiti, naj svoje trditve, tudi dopriča. To smem vsaj kot boljarka zahtevati, a sem tudi pripravljena da pretrpim najhujšo kazen, če se mi količkaj dokaže. Ako se pa prepir ne dá zlepa poravnati, sem tudi pripravljena, da z orožjem v roki pred pričami varujem svo-

jo čast. In kdor zmaga, temu bodi pravica! Tako je bila že od svojih dni vi-teška navada in tudi Zvitorepka se ji radovoljno klanja!

Vsi, ki so to slišali, so se čudili Zvitorepkinim smelim besedam in njeni neupogljivi srčnosti. A gavran Krokač in kunec sta se silno ustrašila, da si nista upala niti besedice odgovoriti. Oba sta jo pošmuknila z dvora in se bežeč pogovarjala: "Ni varno, da bi se še dalje protivila Zvitorepki. Razen naju ne ve nihče o njenih lopovščinah; kdo bi bil nama za pričó? Nič ne pomaga; krivico bo treba pretrpeti, a hudobno rjavko naj dobi sam bog nasvaruj v svoje kremplje! In da bi se bojevala z njo? Sevé, baš to bi ji še bilo pogodu! Lisica je navihana in zvita, in če nas pride pet, je ne obvladamo. Ni dovolj, da je naju pahnila v nesrečo; še umorila bi naju rada!"

Miškotu in Lakotniku je bilo težko pri sreu, ko sta videla, da sta jo gavran in kunec popihala z dvora.

Miroljub pa je dejal: "Tu stoji Zvitorepka; pred kratkim je bilo toliko tožnikov; kam so zdaj izginili?"

Toda nihče se ni oglasil za besedo.

"Gospod", izpregovori zopet Zvitorepka, "tako se godi na svetu; marsikdo tožari brez koncea in kraja, a kadar stoji

veniji in kjer je bilo v tekstilnih tovarnah zaposlenih nad 10.000 delavcev, je večina tovarn že praznih, stroji pa preseljeni v Nemčijo.

Novi dokazi italijanskega terorja

Reuter javlja 26. jun. po poročilih italijanskega radia, da so v italijanski trdnjavi Brevetta ustrelili deset članov oborožene uporniške skupine, ki so jih zajeli meseca aprila pri nekem spopadu na gori Nanos pri Gorici, blizu jugoslovanske meje. Posebno sodišče v Rimu je "ugotovilo, da je skupina po svojem prepričanju strogo komunistična". Na smrt so obsodili še šest drugih, sedem pa na tridesetletno ječo.

Zvemo tale imena:

Vinea, Čekada, Rist, Prešeren, Žrebot, Frank, Kans, Bevc in Dolgaj so bili ustreljeni.

Karel in Franc Maselj, Ferjančič, Sorta, Tremoli in Peter Zore so bili obsojeni na smrt v odsotnosti.

Alojzij Maselj in Alojzij Vrečar sta bila obsojena na trideset let težke ječe, ker sta še mladoletna.

Vseh ena in dvajset upornikov so ujeli pri Gorici v oboroženem spopadu 18. aprila. Državni tožilec jih je vse opisal kot člane oborožene protidržavne družbe.

Iz raznih virov

"Popolo d'Italia" 19. jun. poroča, da je italijanski vojak v Ljubljani v Jugo-

slaviji na cesti "spoznal" in smrtno zadel "komunista", ki je pred kratkim s ceste vrgel bombo v neki ljubljanski restavrant. Bomba je enega moža ubila in štiri ranila. Atentator je bil Milan Česnik, dijak in "nevaren bandit", po zatrjevanju omenjenega lista.

Milan Česnik, žrtev italijanskega terorja, je bil med ljubljanskim dijaštvom znan kot odločen narodnjak in borec za pravice zatiranega slovenskega ljudstva v Julijski Krajini, še pred izbruhom sedanje vojne. Bil je član ljubljanskih nacionalnih društev "Preporod" in "Jadrán".

Italijani poskušajo potujčiti dal-matinska mesta

Italijani so odstranili spomenik Gurgurja Ninskega in Ivana Meštrovčiča in vse druge spomenike in plošče, ki so spominjale na jugoslovanski Split. Stara imena ulic in trgov so zamenjali z novimi italijanskimi imeni in plošče zamenjali s kamni v slogu italijanske renesanse v velikosti 70x40 cm. Te plošče pa so postavili v višini prvega in drugega nadstropja, da jih ne bi prvi dan razbili. Prebivalci, zlasti mladina, se zabavajo s tem, da ciljajo v plošče s steklenicami črnila in ko svane dan, so po vsem Splitu plošče pokrite s črnim. Spličane zlasti razveseljuje pogled na italijanske vojake, ki stoječ na lestvicah v znoju svojih obrazov perejo in drgnejo zamazane plošče.

svojemu nasprotniku iz oči v oči, oprezno pogoltno svoje pritožbe. Tako sta se vedla tudi kunec in gavran Krokač; rada bi me bila spravila v sramoto in nesrečo, a zdaj, ko sem stopila pred sodišče, sta pobrala šila in kopita. More li še kdo natančneje pokazati, da je vse tožarenje iz trte izvito, kakor sta pokazala baš ta dva. Iz tega razvidi, milostni kralj, da ni varno verjeti obrekovalcem, ki črnijo Vaše zveste služabnike. Obrekovalci zavijajo resnico in Vaši vdani pristaši trpé krivico. Kar se mene tiče, me obrekovanje presneto malo briga; toda kakor meni, tako se godi tudi drugim, da jih po krivici opravljajo — in to me najbolj boli!"

Kralj je vstal s prestola in pogledal naokoli. Veliko gospodov je bilo videti na strani Zvitorepki: mnogo starih prijateljev rjavkinih in drugih, ki so bili z njo v svaštvu in botrinji, a vrhu tega še dokaj veljakov, ki so si bili že od nekdanj z lisico v komolcih. Ko je obtoženka tako odločno in neustrašeno zavržala vse pritožbe, je število njenih pristašev naraščalo od hipa do hipa. A na drugi strani je kralj Miroljub videl zagrizene sovražnike lisičine; na čelu lastnega bratrana Miškota, poleg njega volka Lakotnika z vsemi sinovi in vnuki, nadalje mačka Krnjava, merjasca ščetinea, Pazija in še več boljarov. Tako je bil ves dvor razdeljen na dve stranki.

"Poslušaj me, Zvitorepka!" povzame kralj besedo, "poslušaj me, ti izdajalska devetkela, in mi povej, kaj gróma ti je prišlo na um da si mi zavratno umorila zvestega poslanca Plahuna? Ali ti nisem milostno izpregledal vseh tvojih lopovščin in ti vrhu tega še priskrbel potno torbo in črevlje za dolgo romarsko pot? V Rim si se bila namenila prosit milosti. Vse to sem ti drage volje dovolil, upajoč, da se resno poboljšaš. A prvo, kar čujem o tebi, je Plahunov umor! Ali mi moreš utajiti, da si umorila pobožnega zajčka in — predrznost nesramna! — da si mi svojo hudobijo sporočila sama po Belinu? Tvojo torbo mi je bil prinesel Belin in v njej Plahunovo glavo, in vpričo vseh tehle gospodov mi je dejal, drzni rokmalhar, da prinaša važna pisanja. Očitno in glasno se je hvalil hudobni oven, da si je pisma sam izmislil, a ti si mu jih napisala. Ko pa smo torbo odprli, ni bilo drugega v njej kakor Plahunova glava. Samo da bi norec brila iz mene, sta to učinila! Zločestega ovna je že zadela zasluzena kazen: s smrtjo je poplačal svojo predrznost; a tudi tebe čaka enaka usoda!"

"Kaj morajo slišati moja ušesa!" vzklikne Zvitorepka in se dela silo osuplo. "Gorjé! Belin in Plahun sta mrtva, pravite? Oj, da bi me zemlja požrla! S tema dvema izgubim dragotino neprecenljive vrednosti! Ko sta se Belin in Plahun poslovila od mene, sem jima izročila — oj, zakaj sem to storila! — najdragocenejši dragulj, ki se nahaja na svetu. Vam bi bila morala prineseti ta lišp, mi-

V SOBOTO CELI DAN

je odprto samo za naše ljudi,
da se fotografirate v

FOTO SAVA

San Martín 608 — Tel. 31-5440 — Florida 606

Obrnite se v vseh pravnih zadevah na našega prijatelja
spretnega advokata

Victor E. Clement

ABOGADO

Estudio: SAN MARTIN 233, IV.

Horario: 10—12, 15—17.

Telef. 33-6435; 63-3253

lostni kralj. In baš to je bil vzrok Plahunove smrti, zakaj Belin si je nedvomno prisvojil moje darilo. Kdo bi si bil mislil, da bo izdajalec zadavil Plahuna in Vas oropal tega zaklada? Največjim poštenjakom se dandanes ne sme zaupati! Oj, da bi ukradeno dragotino vsaj zopet našli! Toda bojim se, da bo naše iskanje zaman in da je dragoceno darilo za vselej izgubljeno!"

A Dremuh potolaži svojo sestranco: "Kdo bi precej obupaval, prijateljica Zvitorepka! Če je dragulj le še na zemlji, ni kleka, da ne bi ga našli!"

Lisica pa vzdihne in pravi: "Oj, bila je dragotina, prekrasna dragotina; nikdar več je ne dobimo v roke; zakaj kdor jo ima, je gotovo več iz pesti ne dá. Ako je božja volja, da me oprostite, pojdem križem sveta za izgubljenim draguljem; prej ne neham iskati, da ga najdem ali pa da žalostno umrem!"

LISICA SE ZOPET IZVIJE

Zvitorepka se je sladkoustno priklonila Miroljubu in mu dejala: "Milostni kralj in gospod, blagovolite mi dovoliti, da opišem vsem svojim znancem in prijateljem prelestni dragulj, da ga spoznajo, če jim pride kdaj na met. Vam, o kralj, je bil namenjen in dasi ga, žal, niste prejeli, nam bo vendar, upam nebo tako milostno da pride naposled v Vaše roke."

"Le govori", odvrne kralj, "toda praznih besed mi nikar ne razdiraj!" je zlikovec izpeljal! Dragulj, ki sem ga izročila ovnu, je bil obroček iz suhega, kakor solnce čistega zlata. Namenjen je bil za na prst našemu kralju, njemu samemu v veselje, nam pa na čast in blaginjo. Umetelen zlatar je ta prstan čudovito zvaril in mu vdahnil bajne moči. Na notranji strani je zvedeni mojster vdolbel obročku čudne čirčare: to so bile tri kaldejske besede, in kdor jih zna čitati, temu se razodene najvišja modrost. Seveda, le malo jih je, ki znajo te kljuke in čačke razbrati; po vsem Slovenskem vem le za enega, in ta je pismouk Salomon, učeni hebrejski židov. To je učenjak, da mu ga ni vrste; vse jezike zna, kar jih govore od Rezijske pa noter do Turškega; vse skrivne moči, ki se pretakajo po zeliščih, natančno pozna in nobena bajna lastnost v raznih kamenih mu i neznana.

Temu židovu sem nekoč pokazala prstan in mož je dejal: "Resnično, veliko modrost shranjuje ta dragotina. Te tri vdolbene besede izhajajo iz raja, kjer jih je čital pobožni Set vtisnjene na vrču, iz katerega je zajel olje usmiljenja. Komur diči ta obroček prst, temu se ni bati ne groma ne strele in sploh nobene nesreče, pa tudi nobena čarovnija mu ne more do živega!"

Tako mi je pravil modri pismouk in vrhu tega je še čital raz prstan tole: "Kdor me poseduje in me nosi na prstu, ne bo nikdar umrl; nadloge starosti in

MLADENKE

1. novembra ob 15 uri
SESTANEK
na Paz Soldán 4924

težave ga ne bodo obhajale, pa tudi ozebsti ne more, in naj je zima še tako ostrá!"

Vné na prstanu se leskeče dragocen kamen, tako čist in svetel, da njegov ogenj razsveti trdo temo v beli dan in se more o polnoči brati najdrobnejši tisk. "Velike so moči tega kamna," mi je zatrjeval židov, "in kdor ga ima pri sebi, sme iti skoz ogenj in niti las se mu ne prievrknje; a če pade v vodo, ne utone, pa če je še taka globočina. S tem kamenom na prstu sme vsakdo brez skrbi potovati, zakaj nič zlega se mu ne more pripetiti; in če bi ga napadlo sto roparjev, bi z mokro cunjjo vse otepel in jih v beg zapodil. Nikakšen jad mu ne more škodovati, bodisi da izvira iz strupenih rastlin ali iz otrovanega srca njegovega sovraga. Kakor se srd in sovraštvo nikdar ne porodi v prsih tistemu, ki nosi pri sebi dragulj, prav tako ga tudi ščiti pred zločestvi drugih, in še več: čarobni kamen jih celo prisili, da ga morajo ljubití!"

Vse to in še več drugega mi je razodel učeni Salomon. Pa saj ni mogoče, da bi se v kratkih besedah obrazložile vse čarobne lastnosti čudovitega prstana, ki sem ga našla v zakladu svojega očeta. In to dragotino sem bila poslala Vam, milostni kralj, zakaj jaz nisem vredna take dragocenosti. Vi ste najplemenitejši in vseh živali blaginja je v Vaši roki; blagoslova, ki izvira iz prstana, bi bili mi vsi deležni. A ta prelestni dragulj bi bil posebno za Vas, o moj kralj, neizmerne vrednosti; zakaj vedite: ako se bolnik dotakne čarobnega kamena, hkratu je zdrav kakor riba v vodi; vseh bolečin se iznebi, vse težave in muke ga minejo in..."

"Zvitorepka, kje imaš prstan?" vzklikneta Miroljub in njegova soproga oba hkratu; lepota in čarobne moči opisanega dragulja so ju omamile tako, da sta docela pozabila, da jima lisica opisuje samo izgubljeno dragotino.

"Opisani prstan, milostni kralj in gospod, je baš tisti, ki sem ga bila izročila Belinu in Plahunu!" pripomni jecljaje Zvitorepka. "Vedi ga Bog, kam je rogati nepridiprav prstan skril, preden ga je zadela zaslužena kazen! Morebiti je celo prelestni lišp prodal! Da bi vsaj Belin še živel; dali bi ga na tezalnico in kmalu bi nam razodel, kam je spravil dragotino. Oj, škoda zanjo; kako sem se že veselila, da Vam s tem darilom vrnem zdravje, ki si ga, o moj kralj zaman želite že leta in leta! Ko sem prstan ovnu in zajeu izročila, seveda še slutila nisem, da je

1. NOVEMBRA

Vsi na Chacarito v jugoslovan-
sko grobnico ob 17 uri.

VERNIH DUŠ DAN

Danes tudi pri vas je lepo
vam lučke gorijo.

Cvetje vam grobove krasi,
zvonovi vam pesem pojó,
da se vam duše veselijo.

Na vsaki gomili pa nekdo kleči,
gotovo kdo dragih v grobu mu spi,
ker duša potrta mu tiho ihti:
je oče al' mati, setra al' brat
ali prijatelj mu dragi.

Danes ne samujete v grobeh;
združeni z vami smo vsi.

Vam cvetja prinašamo
za vas verno molimo
da večni mir Bog bi vam dal.

Tam glej zapuščene grobove!
Lučka ne gori, cvetje jih ne krasi
tud' žalni zvonovi jim ne pojó
ni svojca, ki bi na grobu klečal,
za očeta, sinu ali brata ihtel.

Zato pa mi v duhu vam cvetje damo,
naj luč nebeska vam sveti;
zvonovi angeljski naj vam pojó.

Vi junaki pa mirno spite!
Večni vam pokoj in večni spomin.

PEPCA FURLAN

Plahunu že smrt pred pragom in da zadane Belina tako nanagioma roka pravice. Toda jaz, neumnica, sem imela oba za poštenjaka. Oj gorjé, devetkrat gorjé drznemu roparju in njegovim pomagačem!... Pa vendarle upam, da še najdemo prstan in pridemo na sled zaplotnikom, ki so pomagali izvršiti roparski napad; saj nič ni tako skrito, da ne bi naposled postalo očito! Prav lahko je mogoče, da stoji baš tule med nami tisti, ki je sokriv Plahunove smrti in ki dobro vé, kje se nahaja dragulj.

(Nadaljevanje)

KROJAČNICA

Franc Melinc

Najbolj vestno boste postreženi!
Oglasite se na Paternalu

PAZ SOLDAN 4844, Tel. 59-1356

HOTEL IN RESTAVRACIJA

"PACIFICO"

ANTON BOJANOVIĆ

CHARCAS 767-9 Telef. 31-8788.

Blizu Retira! V centru mesta!

FRANC KLAJNŠEK

v mestu Bs. Aires prvi slovenski
konstruktor s firmo. Izdeluje načrte
in proračune za hiše in vse druge stáv-
be, vodi vsa zidarska in stavbárska
dela, in daje firmo.

Av. FRANCISCO BEIRO 5327-31
Bs. Aires. — U. T. 50—0277.
Villa Devoto

JMETNO STAVBENO MIZARSTVO

KOVINSKA OKNA IN POLKNA

FRANC BANDELJ

Kovinska vrata, balkoni, izložbena
okna, kovinske stopnice, ograje, vsa-
kovrstna kovinska dela.

AV. DE LOS INCAS 5021
Telef. 51-5184.

NEKAJ ZA STARIŠE

Danes tudi vzgojitelji po poklicu destokrat prezrô, da se uspešna odgoja ne poraja samo iz naravnostnega vplivanja na gojenca, marveč iz posrednega učinkovanja, ki ga povzroča vzgojiteljeva s a m o v z g o j a. Odgojitelj vpliva na gojenca daleko bolj s tem, kar sam izvršuje, nego s tem, kar gojencem samo priporoča in ukazuje. Ne s tem, kar drugim prepoveš, marveč s tem, kar sebi odrečeš, postaneš vplivna sila v življenju.

Staršem bi svetovali to-le: Najboljše varstvo zoper popačenost otrok bo v tem, če tudi sami vsak dan premagujete površnost, lenobo, jezo, strasti, mehkužnost. V a š e l a s t n o p r e m a g o v a n j e b o t a k o r e k o č a n g e l v a r i h n e ž n i h o t r o k .

Samovzgoja staršev je načelne važnosti še iz drugega vzroka. Prava disciplina, ki je pri vzgoji neobhodno potrebna, je koncem koncev odvisna le od osebne discipline onega, ki ukazuje. Le discipliniran značaj bo dosegel in imel red tudi prid rugih. Ne besede, ne močan glas, ne kazni, marveč o n a s i l a v o l j e , ki miri in uravnava živce v nas samih, bo pripomogla gojencem do samopremaganja.

Kdor se torej hoče pcvsetiti vzgojnemu poklicu, naj se pripravi zanj v prvi vrsti s tem, da vzgoji svojo voljo.

Veljavnost lastnega zgleda morajo starši še izpolniti s tem, da seznanjajo otroke z vzorniki iz cerkvene in svetne zgodovine. Mladina gleda s spoštovanjem in občudovanjem na resnično velike junake; vzorne osebnosti iz preteklih dob imajo za mladino več življenja, nego sedaj živeči ljudje. Osebni zgled očeta ali matere se namreč včasih pri otroku spcji z raznimi malimi pogerški, ki siliho v oči; vsled tega izgubi kolikor-toliko mikavnosti in privlačnosti, dočim na zgodovinskih vzorih tega ni opaziti. Je pač tudi tako: osebe, stvari, kraji morajo biti v neki razdalji od nas, da bolj vlečejo.

Katoličani imamo neprecenljiv zaklad v s v e t n i k i h b o ž j i h . Knjiga junakov svete katoliške Cerkve nam odpira vrata v cel svet odličnih in nezlo-minih značajev iz vseh deželâ in rodov in iz vsakojakih okoliščin. Od prvega do zadnjega vsi so velikani v krepostih. In kdo more mladino bolj za seboj potegniti, nego take osebe, ki niso le svetli vzorniki, marveč tudi mogočni priprošnjiki pri Bogu!

Predvsem je pa božji Zveličar brezmadežni vzor vse dobrote, veličine in miline. Starši! Pripovedujte

večkrat otrokom o njem! Naj ne hodi samo samo po krajih Svete Dežele, marveč pride naj tudi v naše hiše, na livade in travnike naše domačije!

Ko bi današnji vzgojitelji bili tako zgledni kakor starši sv. device Terezije, bi se vzgoja pač redko ponesrečila. Terezija je napisala svojim roditeljem tako-le spričevalo:

“Moj oče je prav posebno ljubil dobre knjige, take, da so jih mogli tudi otroci brati. Moja mati ga je podpirala; učila nas je moliti Boga ter nam je vcepila res otroško ljubezen do nebeške Matere in do svetnikov. Zgled staršev je name prav krepko vplival. Pobožnost se je naselila v moje srce že v 6. in 7. letu. Oče moj je bil izredno dober do revežev, pa usmiljenega srca do bolnikov. S svojimi posli je ravnal nad vse milo in dobrohotno. V vsem govorjenju njegovem se je videla iskrenost; nenavzočim ni nikdar škodoval na dobrem imenu.

Tudi moja mati je bila zelo čednostna. Bila je izredno lepe zunanosti, a se ni brigala dosti za to; priletna gospa bi ne mogla biti bolj skromna, kot moja mati, dasi ji je bilo šele 33 let, ko je umrla...”

Ni čuda, da se je navzela Terezija istih lastnosti; saj “zgled vleče”.

Z zgledom se mora pa družiti ljubezen do otrok. Mlado srce otrokovo išče opore; naj jo najde v ljubečem srcu vzornega očeta, vestne matere. Naravno ljubezen, ki jo je Stvarnik vžgal v srcih roditeljev, mora ožarjati ljubezen, ki jo je Stvarnik vžgal v srcih roditeljev, mora ožarjati ljubezen, ki jo zbuja zavest, da je gojenec otrok božji, svetišče Svetega Duha. Ta ljubezen ni slepa, marveč sveta, modra in previdna. Ta ljubezen naroča staršem, naj pazijo in gledajo na vse nevarnosti, ki bi utegnile omadeževati ali oskruniti to svetišče; ta ljubezen ne prizanaša, ko je treba svariti, strahovati, kaznovati; marveč je umerjena po ljubezni nebeškega Očeta, ki včasih človeka, ki ga ljubi, tudi tepe, ako je dobro in koristno za njegovo dušo. — Ljubezen staršev ne sme biti opičja, t. j. taka, da bi se naslajala samo na lepem licu otrokovem.

Pretirano je, če Pestalozzi proslavlja ljubezen staršev in odgojiteljev kot edino vzgojno sredstvo; lahko pa rečemo, da se ljubezen pri vzgoji ne da nadomestiti. Mati je solnce otrokovo, tako hoče Bog sam. Na solncu se razvija življenje; na solncu materine ljubezni naj se poraja sreča otrokve mladosti. Otrokovo poznejše življenje bo morda mrklo, pusto, trpko in raskavo. Starši naj mu poskrbe vsaj gorke in tople mlade dni, saj to ni težko. Najmanjši dar, preprosta igrača, ki jo spremlja pogled, kakršen pride samo iz materinega očesa, — prijazna beseda, kakor jo zna samo mati izustiti, stori otroka srečnega.

PISMO IZ DOMOVINE

Oseba, ki piše to pismo, je izdelala višje šole ter živi sedaj v izgnanstvu.

Ker je ravno prilika, se zopet oglašam. Kdo ve, kdaj bo zopet prilika, ali nikoli? Upam, da si dobila pismo in slike iz Portugalske. Morebiti bo še ta država primorana v svetovno vojno in strahoto...

Če ne bo kmalu prišlo za našo domovino odrešenje, bom še jaz izginil iz te dežele, kjer sem zdaj, če bo količkaj mogoče kam. Kako je pri nas? Strašnejše sploh ne more biti. Kri nedolžnih tisočev in tisočev vpije po masčevanju. In veruj mi. Prišlo bo. Upajmo trdno, da kmalu. Ali moreš razumeti strašno besedo: preseljevanje. Družine raztrgajo: očete pošljejo v Nemčijo in Poljsko, če so sposobni za delo, žene zopet drugam; otrok je na stotine med prevozom zmrznilo, drugi so bili ubiti. Naša dekleta, — o groza, — morajo služiti in biti na razpolago nemškim vojakom. — Iz Kranja so

na primer odpeljali 200 deklet. Ena je bila srečna, da je ušla. Peklenski vrage! Vsa ubita je pripovedovala: Vsaka mora vzdržat od 15 do 20 vojakov na dan. Imenovana je pred odhodom tehtala 72 kil, sedaj tehta le 42 kil. Ko postanejo za nobeno rabo, jih spravijo na oni svet kot sploh vse bolnike.

Na Gorenjskem in Štajerskem je grozno. Streljajo in obešajo jih kot živali. Na vsakega kje ubitega Nemca ubijejo po 50 do 100 Slovencev. Izseljavanje se v vsej svoji strahoti nadaljuje. Iz Celja in okolice so pred par dnevi odpeljali 7500 ljudi; iz Gorenjskega 2000 ljudi. Iz občine sv. Jurij ob Južni železnici so vse izselili ter naselili Nemce. Na Štajerskem in Gorenjskem morajo pripraviti prostora za 200.000 Nemcev. Razumeš?

Človek si težko predstavlja, — a je vse resnično, ne da se popisat. Kako pa je v provinci Ljubljana? Komunisti tu in tam pobijejo kakega Italijana. Zato trpijo nedolžni ljudje. Blizu Radohove va-

si so ubili dva Italijana, — zato je 100 ljudi zaprtih. Pri Črnomlju 22 ustreljenih. Dne 1. septembra je bil za Ljubljano razglašen preki sod.

Letina je bila dobra. Zdi se, da bodo morali precej žita oddat. Za vsakih pet oseb smejo le enega prašiča zaklati. Ta zapoved velja od srede novembra, zato pa je tedaj po kmetih cvililo, da je bilo veselje.

Naše stranke v Sloveniji so se zedinile. Narodni program je: Obnovljenje in razširjenje Jugoslavije, njen ravnopravni del bo vsa svobodna Slovenija na podlagi enakosti pravic in dolžnosti na federativni osnovi. Združitev z Bolgarijo, ustanovitev balkanske unije po vzorcu Združenih držav v Ameriki, a Jugoslavija naj bo hrbtenica tej uniji. Ne morem Ti tega vsega opisati. V Washingtonu so sestavili pravičen in lep načrt za ureditev Evrope, ki je danes vsa — v krvi. — Zakaj? — S trdno vero upajmo na boljše čase — sicer je konec z nami. Ko bi Ti čitala

"SLOVENSKA KRAJINA"

Skoraj bo tri leta, da so si Prekmurci izmislili ustanoviti edno društvo štero bi naj imelo nalogo pomagati svojimi članstvi moralno, socialno in obenem tudi kulturno izobrazbo. Kak hitro se je ta misel razširila med Prekmurci, se je že društvo dné 11-ga februarja 1940 z občnim zborom ustanovilo s 70 člani. To število se je pa v krátkom podvojilo.

Ne le z malimi težkočami se je moglo društvo boriti za njen obstanek in napredek. Ali trdno dobra volja društvenikov je doprinesla, či nej popoln zaželjeni cilj, pa zadost lepi delni cilj. Med drugim društvenim skromnim pohoštvo, že ima svoj lepi mali oder. Lepo svotico bolniške podpore je že izplačalo, pa še ima primerno svotico v banki naloženo.

Na kulturnom polji pa smo sploh lahko ponosni, in da smo vredni sinovi in hčere naših prednikov. Tü posebno morem omeniti, naše igrance in pevce. Šteri vso svojo voljo in ves svoj počinek gor aldüjejo, da nas s svojimi prireditvami malo razveselijo in nas iztrgajo z žalostne zamišljenosti, ki nas obdajajo v teh tragičnih časih; ob enem pa pomagajo društvo napredovati. Na dveh straneh, na socialni in kulturni. Le batrívno tako naprej! Sebi ste na čast, svojim v ponos, drugim pa v dokaz sküpné kulturne roduljubnosti. Kak bi tou lepo bilo, če bi vsi Prekmurci bili tak sküpnó zdrüženi kak ena familija. Pa to je nej nikaj nejmogočega. Vse je mogoče. Naj oprvim moremo zapüstiti gizdo in vso hamičijo štero nikak ne spáda v kulturno oponášanje, márveč nasprotno, če to dvoje püstito pa bodete vidili da bo več sporazuma. Pa nas tüdi nihšče ne bo mogo primerjati z ježovi...

Poglejte pred pár leti je jáko malo štoj znao, da z onkraj Riachuela je še eden slovenski narod kak v domovini z onkraj Müre: Prekmurski. — Odkar pa imamo društvo nej samo ka v Argentini znajo za nas, liki bi vam skoro povedao, da znájo vseh Ameriških državaj da še je eden skromni kulturni in delaven slovenski narod prekmurski.

Nikdár bolje kak zdaj v teh žalostnih časih, da naši očevje in bratja pogumno tá trpijo, Bog ve kakšne nevole; nam je potreba, da smo složni, da se zdrüžimo vsi v cno familijo. Da dokažemo ka smo si vsi bratja, da smo vsi slovenske matere sinovi iz našega prelepega Prekmurja, gdje smo se rodili gde smo ob prvim slovensko reč spregovorili, štero so nam naši prezčevje püstiti in štere v njih spomin nikdár ne zatajimo. Zéto ka šteri svoj jezik zataji, je izdajalec. Izdajalec je pa nikdár, in n'ndri nej pošteni državljan v nobeni državi, je sikdár samo izdajalec. Med nami mislim, takšnega nej. Mi smo bili sikdár pošteni državljani in ponižni podložniki, štero za nikše peneze ne odámo. Tek vas ešče enkrát prosim vse Prekmurce, da ostanete in se zdrüžite vsi, šteri se pri sreci čüti-te da ste resnični prekmurski Slovenci.

Društvo je v svojih treh letih dokazalo, da je čisto brezstrankarsko v sakom pogledi. Jediní cilj društva je, da bi enkrát lahko stála hiša z napisom "Prekmurski dom" z enim velikim salonom za kulturne prireditve in pa počasi po mogočnosti za "prvo pomoč", i tak naprej.

Zdaj pa sq ešče naj zahvalim vsemu članstvu, ki ste za vreme mojega predsedstva imeli zaupnost v meni in ste redno in disciplinirano držali točke društvenih pravil, in vas prosim, da držite ešče naprej, pa da ešče pridobite novih članov. To naj nikoga ne moti či sam se jaz odpovedao predsedništva, so drugi bolj sposobni, za mene je pa bilo preveč moralno in socialno. Z Vami sam pa še bolj kot privle, ker sam z drama-

škofijski list, ki je namenjen samo duhovnikom. Ob vse je ljubljanska škofija.

Lakota grozi; ves preostali živež morajo Lahí pošiljati Nemcem. Najhujše, kar si pač moreš misliti, pa se godi onim, ki so pod Nemčijo. Prísrečnih pozdravov vsem! Sin umirajočega a upam, kmalu vstalega naroda, Ti pošilja izraze ljubezni in vdanosti do vseh, ki ste še naši. Sicer izginemo, če se nas dobri Bog kma-

lu ne usmili... Samo dva milijona nas je... Oprosti razmetanim mislim!"

Tvoj in Vaš

J..."

Za vse one, ki so ostali še neverni Tomáži v Ameriki, je to dokaz, da se v resnici že vse objavljeno v časopisih godi v Sloveniji. To je privatno pismo ki je po skrivnih potih prišlo v Lisbono, na Portugalskem, ter je bilo od tam poslano v

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Pasco 431

Buenos Aires, Argentina

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA

Concesión 2560.

A M A R O

MONTE CUDINE

A Z A F R A N

MONTE CUDINE

CALIDAD Y RENDIMIENTO

MONTE CUDINE S. R. Ltda.

BELGRANO 2280

ŽENINI — NEVESTE — DRUŽINE

Obrnite se na

SLOVENSKO TOVARNO POHIŠTVA

Š T E F A N L I P I Č A R

GUTENBERG 3360 y Avda. SAN MARTIN Tel. 50-3036

JUAN BOGANI

Sucesor de BOGANI HNOS.

IMPORTADOR DE TEJIDOS

1923 — A L S I N A — 1925

U. T. 47, Cuyo 6894

Buenos Aires

tičnim odsekom z igralci, in član.

Z društvenim pozdravom vas pozdravlja za dramatični odsek "Slovenske Krajine" Adalbert Preininger.

V zadnjem mesecu je bila delavnost "Slovenske Krajine" osredotočena na pripravah za blagoslov zastave in je pevski zbor prav lepo razveselil goste s krasnim petjem. Ukvarjal se je odbor tudi z mislijo, da bi se ponovila igra "Pri Kapelici", če mogoče v Berissu, a za enkrat še ni bil najden način, kako zagotoviti prireditvi uspeh.

V zadnjem poročilu o tej prireditvi ni imelo uredništvo pri rokah imen nekaterih igralk, katere naj s pohvalo omenimo na tem mestu, ker so dokazale zelo veliko požrtvovalnost, da so nekatere prav od daleč prihajale k vajah in dokazale, da se tudi na odru znajo dobro obrniti. To so Katarina Klekl, Fana Gomboc, Katarina Laki in Micika Gašper, ki so imele vloge žanjic in perie. Z njimi je tako narastel igralski zbor "Slovenske Krajine".

Ameriko.

Pismo je bilo napisano dne 12. decembra 1941.

To je tudi dokaz, da bodo naši preostali ljudje v domovini rabili nczmerne vsote denarja in nemoč, ko bo končana vojna. Zbirajmo denar sedaj, ko je še čas, ko še delamo in ko lahko žrtvujemo nekaj denarja za naše bedne in trpeče brate in sestre v domovini.